

הילדים שלי קראו לו "סבא רשב"ם"

הרב סנדר פרייזלר שאומץ כ'בנו'
של מרן זצ"ל במונולוג דומע

לקראת שבת מלכתא

לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה'

גליון מס' 321

פנינים לפרשת תזריע

"השיב לי מרן הגר"ח תשובה: "את השולחן ערוך כל אחד צריך לשמור", אמר מרן, "אבל מי ששומר את השו"ע בהידור, הוא קדוש". הייתי בביתו נאווה קודש, לנחם את בניו הגאונים יבלחט"א, הם התרגשו מאוד ואמרו שאף פעם לא שמעו מפיו את ההגדרה הזאת. מי שמהדר בשו"ע הוא קדוש!!!"

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א עם שביבי הוד ששמע וראה אצל מרן שר התורה זי"ע"א, ועם מסר מיוחד לימים שבין פורים לפסח

Aharon Krohn/Flash90

יעקב א. לוסיטיגמן

בשבת הקרובה יחול ראש חודש ניסן, הזמן שמכונה בפי חז"ל הקדושים "בפרוס הפסח". אנו ב'לקראת שבת' כבר התחלנו להיערך במלוא המרץ לגיליון של ערב חג הפסח, ובין היתר זכינו לשוחח גם עם הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א, בעל מחבר ספרי 'טיב הכוונות', 'טיב הפרשה' ושאר ספרים, וביקשנו לשמוע ממנו על מצוות 'והגדת לבנך', כיצד נכון וראוי לקיימה בהידור רב. הדברים הנפלאים ששמענו מהגר"ג שליט"א יפורסמו בעז"ה בגיליון של ערב פסח, אבל מתוך שעם ישראל עדיין שקוע באבל הכבד על הסתלקותו של מרן שר התורה מעמנו, ומאחר והשיחה התקיימה עוד באותו השבוע שבו ליוונו את רבינו מאור עינינו למנוחות, פתח רבי גמליאל את דבריו בנושא זה, ולאחר מכן עבר לדבר גם על התקופה שבין פורים ופסח, ועל כן אמרנו 'לא נמנע טוב מבעליו', לכן נביא את הדברים הנוגעים לימים אלו, ועיקר הדברים העוסקים בליל הסדר, יובאו בס"ד בעתם ובזמנם בגיליון של ערב חג הפסח. "אני רוצה לומר לכם דבר נפלא ששמעתי ממרן שר התורה זי"ע"א", פותח הגה"צ שליט"א את דבריו, "באתי פעם לרבינו זצ"ל, ושאלתי אותו שאלה קשה.

ומיקל לגבי ערב תשעה באב ומתיר ללמוד דברי תורה בכל מקום בערב תשעה באב מחשש שאם ילמדו רק דברים המותרים יגרום הדבר לביטול תורה אצל תלמידי החכמים שאינם רגילים ללמוד במקומות אלו, ומסיים ש"מכל מקום מי שמרגיש בעצמו שיוכל לדחוק וללמוד דברים המותרים ולא ימעט מפני זה בלימודו קדוש יאמר לו".

"שאלתי את מרן הגר"ח, מה זה המטבע לשון הזה "קדוש יאמר לו", בדרך כלל אומרים וכל המחמיר על עצמו תבוא עליו ברכה וכדו'. אבל איך קשור לשון של קדושה במי שלא לומד דברי תורה, אלא רק דברים הרעים שבירכיה ואיוב וכו'. מה שייך כאן קדושה?

"המשנה ברורה, מביא ב'ביאור הלכה', בסימן תקנ"ג, בשם המאמר מרדכי' שכותב צדדים לכאן ולכאן לגבי איסור לימוד תורה בתשעה באב ובערב תשעה באב, ולבסוף הוא מחמיר בעניין תשעה באב

יום אחד ניגשתי לרבי שלמה קנייבסקי שליט"א ואמרתי לו שאני רוצה שישאל את אבא שלו שאלה קשה: בישיבה היה ידוע שמרן הגר"ח למד עם כל אחד מבניו את הש"ס כולו עוד לפני הבר מצוה. אמרתי שאני רוצה שהוא ישאל את אבא שלו לשם מה הוא עשה זאת. למחרת הגיע רבי שלמה ואמר לי שהוא קיבל תשובה לשאלתי...

חלקה השני של השיחה המרתקת שקיימנו עם מגיד המישרים הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א, אחר מיטת קדשו של מרן שר התורה זיע"א

יעקב א. לוסיגמן

בשבוע שעבר הבאנו ב'לקראת שבת' חלק מהשיחה שזכינו לקיים עם מגיד המישרים הנודע הגאון הגדול רבי אליעזר טורק שליט"א, על מרן שר התורה בעל ה'דרך אמונה' זיע"א. מפאת קוצר היריעה ודוחק השעה לא הספקנו לערוך עלי גיליון את כל הדברים ששמענו מפיו באותה שיחה מרתקת ומרוממת, וכעת אנו מביאים את חלקה השני בסייעתא דשמיא.

"אני אספר לכם סיפור נפלא שאירע לפני כ-45 שנה, ושאפשר ללמוד ממנו לימוד עצום לכל אחד", אומר הגר"א טורק שליט"א. למדתי אז בישיבת פוניבז', עם בניו של מרן שר התורה זיע"א, יבלחט"א הגאון רבי אברהם ישעיה קנייבסקי שליט"א והגאון רבי שלמה קנייבסקי שליט"א שלמד שני שיעורים מתחתיו, אם אני זוכר נכון.

"יום אחד ניגשתי לרבי שלמה שליט"א ואמרתי לו שאני רוצה שישאל את אבא שלו שאלה קשה: בישיבה היה ידוע שמרן הגר"ח למד עם כל אחד מבניו את הש"ס כולו עוד לפני הבר מצוה. אמרתי לרבי שלמה קנייבסקי שאני רוצה שהוא ישאל את אבא שלו לשם מה הוא עשה זאת.

"הרי ברור שילד לפני גיל בר מצוה לא מסוגל להבין את כל הסוגיות המורכבות שבמסכת עירובין ובמסכת יבמות כמו גם במסכתות אחרות בש"ס. אם כן, לשם מה השקיע אביכם מאמצים גדולים כל כך וזמן רב כל כך ללמוד אתכם דברים שממילא לא הבנתם כראוי???"

למחרת הגיע רבי שלמה קנייבסקי ואמר לי שהוא קיבל תשובה לשאלתי: "אמת הדבר שלא הבנתם את כל הסוגיות הללו", אמר לו מרן זיע"א, "אבל את הפחד מלימוד מסכת עירובין, הורדתי לכם! את הפחד מללמוד מסכת יבמות הורדתי, את הפחד מהסוגיות המורכבות בשאר מסכתות הש"ס כבר לא יהיה לכם. כל מקום בש"ס שרק תפתחו, זה מקום שכבר למדתם פעם, גם אם לא הבנתם אותו כנדרש, זאת כבר לא מסכת מאיימת כל כך כמו שהיא מאיימת בעיני מי שלא למד אותה מעולם".

"מי שיעמיק בסיפור הזה, ימצא בו הרבה מאוד הדרכה בלימוד

התורה, בחינוך הילדים, ובכלל בכל תחומי החיים".

איך מזהים ירא שמים?

"הגאון רבי ראובן הכסטר, משגיח דישיבת מיר ברכפלד, סיפר לי בעבר מעשה יפה מאוד, שכדאי לשמוע בכל עת, ובמיוחד עכשיו כשהצדיק אבד ואין לנו אלא להיתלות באמרות הטהורות שנשמעו מפה קדשו", מוסיף לנו הרב טורק עוד פנינה ייחודית מאוצרותיו הנפלאים.

"ביום מן הימים הייתי אצל מרן הגר"ח", כך מספר הגר"א הכסטר, "וביקשתי ממנו הדרכה. רציתי שמרן ילמד אותי איך אפשר לראות על בחור אם הוא ירא שמים? אם אנחנו רוצים לדעת על בחור אם הוא יודע ללמוד, אפשר לבחון אותו. אבל איך אנחנו יכולים לדעת אם יש לו יראת שמים?"

"רבי חיים ענה לי תשובה מאוד קצרה: 'מסתכלים עליו'. חד וחלק, מסתכלים על הבחור ורואים אם יש לו יראת שמים..."

"התשובה כמובן לא ברורה דיה, החלטתי ללכת ולשאל גדול נוסף, אולי אקבל הדרכה ברורה יותר. הלכתי למרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, ושאלתי אותו: 'ללמדנו רבינו, איך אפשר לדעת אם בחור מסוים הוא ירא שמים או שחלילה אינו עונה להגדרה הזאת?'. מרן

"הרי ברור שילד לפני גיל בר מצוה לא מסוגל להבין את כל הסוגיות המורכבות שבמסכת עירובין ובמסכת יבמות כמו גם במסכתות אחרות בש"ס. אם כן, לשם מה השקיע אביכם מאמצים גדולים כל כך וזמן רב כל כך ללמוד אתכם דברים שממילא לא הבנתם כראוי"

כשנדרוך על מפתן ביתו של מרן הסטייפלער.

"כמובן שתמיד יש עלויות וירידות, כי דרכו של אדם, והיינו רואים דבר פלא. בימים שבהם ההכנה לביקור אצל הסטייפלער היתה לעילא ולעילא ובאמת היינו מגיעים אליו כשאנחנו מטוהרים יותר, הוא היה מקבל אותנו בחדווה ובהארת פנים נפלאה, ואפילו היה קם לכבודנו! ובימים שבהם ההכנה היתה 'ככה ככה', הוא היה מקבל אותנו אומנם בכבוד, אבל זה לא היה אותו דבר. הוא לא קם לכבודנו ולא היתה כזאת הארת פנים מיוחדת.

"כשסיפרתי את הסיפור הזה, כל האנשים באולם התרגשו והתפעלו מאוד. רק אדם אחד לא הבין את הסיפור. היה זה מרן הגר"ח. הוא לא הבין איפה ה'עוקץ' של הסיפור. בעיניו זה היה דבר פשוט וברור שאם דיברת היום דברים בטלים, רואים את זה על הפנים שלך. זאת הגדלות של הסטייפלער? את זה רואה כל אחד..."

סגולה לזרע של קיימא

אשלים את דברי בסיפור מעשה ששמעתי מפיו של הגר"ח ברוידא, רב קהילת בני הישיבות באחיסמך ואחד מגדולי המקורבים למרן זצ"ל, שסיפר לי שלפני שנים רבות הוא הכיר יהודי שהתגורר באזור שלו בפתח תקוה, קראו לו אברהם, והוא היה יהודי מסכן ומלא פגעים ומחלות. הוא היה גיבן וחולה ואומלל, ואשתו היתה עזר כנגדו גם היא סבלה מכל מני מחלות וצרות. אבל יותר מכל העיקה על שני בני הזוג העובדה שהם לא זכו להיפקד בזרע של קיימא, דבר שכמובן מעצים ומצער יותר מכל דבר אחר.

"אחרי כמה שנים, הציעו שם שאולי יעברו בני הזוג להתגורר ברכסים, והרי ברכסים יש להם קבלה מהגה"צ רבי אליה לופיאן, שלא יהיה עקר ועקרה בכל היישוב, ולכן חשבו שאולי הם יעברו לרכסים הם יזכו להיפקד בפרי בטן בזכות ברכתו של רבי אליה זצ"ל. "מצד שני, הרי הדבר היחיד שהיה להם זה השכנים והחברים, ואם

הגר"ח לא השיב לי גם הוא תשובה בשתי מילים: "מסתכלים ורואים". "מספר הגר"ח הכסטר שהוא דיבר על כך עם בחורים בישיבה ואמר להם ששני גדולי הדור התנבאו בסגנון אחד וענו לו תשובה זהה. איך אפשר לראות אם בחור ירא שמים, מסתכלים עלי..."

"אחד הבחורים שם היה חברה'מן, הוא החליט שהוא מנסה לשאול את אותה השאלה, לגדול שלישי. הוא רץ לראש הישיבה שלו, הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל, ושאל אותו את אותה השאלה, בלי לספר לו מה שהמשיג אמר לגבי זה שהוא שאל את הגר"ח והגר"ח ל."

"שמע רבי אריה פינקל את השאלה, איך אפשר לדעת אם בחור הוא ירא שמים, והשיב בפשטות: "כתוב בפסוק בסוף פרשת משפטים 'וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך'. מי שיש לו יראת שמים, רואים את זה על הפנים שלו". אבל הגר"ח פינקל הוסיף עוד פרט קטן לתשובתו: "מי יכול לראות את יראת השמים על פניו של הזולת? מי שיש לו בעצמו יראת שמים".

שלא יהיו לנו בושות

"בהקשר זה", ממשיך הגר"ח טורק שליט"א, "יש לי עוד סיפור יפה עם הגר"ח זיע"א, שגם קשור בקשר ישיר לעניין הזה שמי שיש לו יראת שמים יכול לראות על זולתו אם הוא ירא שמים אם לאו.

"פעם הוזמנתי לשאת דברים בשמחת שבע ברכות לאחד מנכדיו של מרן שר התורה זיע"א. דיברתי בעניין השמחה ובענייני הפרשה, ובדיק כשהתחלתי לספר סיפור על מרן הסטייפלער הקדוש זיע"א, נכנס בנו מרן שר התורה אל האולם. אני כמובן עצרתי מיד את דרשתי ולא אביתי להמשיך ולדבר בפני מרן זצ"ל, אבל רבינו הגר"ח הורה לי להמשיך ולדבר. לאחר הדרשה התנצלתי בפניו שגולתי מזמנו היקר, והוא חיך ואמר לי על דרך צחות שזה דווקא גומל עמו חסד, כי בשעה שאומרים דרשה אנשים לא באים לשאול שאלות, וממילא הוא יכול לנוח בזמן הזה..."

"בכל אופן, סיפרתי שם שכשלמדתי בישיבה קטנה בישיבת רו"ן, היה לנו משגיח, הרב יעקבזון, שהחזיר בלבנו את אמונת החכמים התמימה בצורה יוצאת דופן. תמיד כשהוא שמע על בחור שעומד ללכת לאחד מגדולי וצדיקי הדור, הוא היה מזרז אותו לעשות תשובה, ואמר שהצדיקים רואים על פנים של האדם את כל מעשיו, ולכן צריך להיטהר ולהתחטא מכל חטא ועוון לפני שבאים אליהם, כדי שלא נעשה לעצמנו בושות..."

"בהמשך למדתי בישיבת פוניבז', ושם התגבשה קבוצת בחורים, שאני זכיתי להיות חלק ממנה, והיינו הולכים פעמיים בשבוע לדבר עם הסטייפלער בלימוד.

"אותה אמונה יוקדת שהוחדרה בליבי בישיבה קטנה, גרמה לי לחברים האחרים בקבוצה להתייחס ברצינות מאוד מאוד גדולה לביקורים האלו אצל הסטייפלער הקדוש. ידענו שהוא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ובאותם ימים שהיינו אמורים ללכת אליו, היינו נזהרים מאוד כבר מהבוקר השכם להתנהג כראוי. נמנענו מלדבר דברים בטלים, היינו מודקדים יותר במצוות, מכוונים יותר בתפילה, ומשקיעים יותר בלימוד, כדי שלא נבוש ולא נכלם

לאחר שהרציתי את שאלותי וקיבלתי תשובות ברורות על הכל, אמר לי הגר"ח שהוא רוצה לבקש ממני טובה, וכך אמר לי: היות שמפעם לפעם אתה נוהג להכניס לתוך המכתבים של השאלות כסף עבור הבולים של המכתבים שאני שולח בחזרה, אז אני מבקש ממך להפסיק להכניס כסף

אב"ד סאנטוב ליקווד הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א בפניני

נועם שיח על מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זיע"א

לתלמיד חכם!... - וזה היה בזמן שבנו הגר"ח כבר היה מפורסם בין גדולי התלמידי חכמים שבדור שכל רז לא אניס ליה...

פעם לפני יום הכיפורים, נכנסתי אצל הגר"ח זצ"ל לקבל את ברכתו לקראת השנה החדשה, ובאותה עת נכנס גם אחד מאנשי שלומו של הגר"ח, ואמר הלה להגר"ח שיש לו בשורה טובה לבשר לרב, שהוא נתקבל לשמש כשליח ציבור בבית המדרש גדול ביו"כ, והוא מבקש מהרב ברכה שיהיה המינוי בהצלחה גדולה.

שאל אותו הגר"ח אם הולכים לשלם לו עבור החזנות, השיב הלה בחיוב, שאכן הם הולכים לשלם לו על כך. כששמע הגר"ח את דבריו, הגיב כשבת שחוק על פניו "אם כן, הרי זה כבר בהצלחה..."

הגר"ח זצ"ל שאל פעם את הנוכחים ומקורביו אם הם יודעים מי היה הסנדק שלו בעת הברית, והמשיך וסיפר להם שאביו מרן הסטייפלר זצ"ל הוא בעצמו היה הסנדק, וכך הוה מעשה, שהברית שלו התקיימה עוד בחוץ לארץ, ולכבוד הברית התקבצו ובאו להם הרבה גדולי תורה, ביניהם הגאון בעל תורה תמימה זצ"ל, והסטייפלר פחד מאוד שאת מי מהם שהוא יכבד אותם בסנדקאות יש מן הגדולים

בעודני בצעירותי, הייתי במשך הרבה שנים שולח שאלות בכל מקצועות התורה למרן שר התורה הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי זצ"ל - עוד בחיים חיותו של אביו הגה"ק הסטייפלר זצ"ל, וזכיתי לקבל ממנו מכתבים רבים עם מאות תשובות בהלכה והשקפה. כמו"כ, בדרך כלל בעת שביקרתי בארץ ישראל זכיתי ליכנס אליו - עוד בחיים חיותו של אביו זצ"ל, וגם בשנים אח"כ, בטרם התחילו לנהור אליו אנשים רבים כבשנים האחרונות, היו לי הזדמנויות רבות לשבת אצלו בישוב הדעת, שאז השיב לי תשובות ברורות על כל מה ששאלתי אותו, וגם מסר לי כמה שמועות וקבלות שקיבל מאביו הגה"ק הסטייפלר זצ"ל ודודו הגה"ק ה"חזון איש" זצ"ל.

כמו"כ היתה לי הזכיה הרבה פעמים לראות אותו יושב בכניסה שליד המדרגות המוליכות לביתו עם סטנדר וגמרא גדולה לבוש בטלית קטן לבן, ולומד בהתמדה עצומה כשאף אחד לא מפריע לו. זכרני, שפעם אחת ניגשתי אליו והצגתי את עצמי בפניו ואמרתי לו את שמי, אמר לי הגר"ח על אתר במאור פנים "אהה! מיר שרייבן זיך כסדר" [אנחנו מתכתבים בינינו תמיד], ומיד הורה לי לשבת וסגר את הגמרא וענה לי על כל שאלותי בהלכה והשקפה באופן ברור ונחרץ.

לאחר שהרציתי את שאלותי וקיבלתי תשובות ברורות על הכל, אמר לי הגר"ח שהוא רוצה לבקש ממני טובה, וכך אמר לי: היות שמפעם לפעם אתה נוהג להכניס לתוך המכתבים של השאלות כסף עבור הבולים של המכתבים שאני שולח בחזרה, אז אני מבקש ממך להפסיק להכניס כסף, ראשית, כי יש אחד שמשלם את כל ההוצאות של הבולים עבור המכתבים של התשובות, ושנית, אינני יודע מה לעשות עם הכסף! אשר על כן הוא לעול גדול עבורי, לכן אני מבקש ממך שלא לשלוח לי כסף, ואכן מאז הפסקתי לשלוח לו כסף עבור הבולים כבקשתו.

מספרים על הגאון האדיר מרן הסטייפלר זצ"ל, שבימי זקנותו אמר, שכל יום הוא מתפלל בדמעות שלישי על "חיימק'ה שלי" שיגדל

שיכולים להיפגע מכך שהוא לא מכבד אותם בהכבוד הזה, ולכן החליט לקחת את הסנדקאות לעצמו כדי שאף אחד מהגדולים לא יפגע בגללו...

**בטלית קטן לבן, ולומד בהתמדה
עצומה כשאף אחד לא מפריע
לו. זכורני, שפעם אחת ניגשתי
אליו והצגתי את עצמי בפניו
ואמרתי לו את שמי, אמר לי
הגר"ח על אתר במאור פנים
"אהה! מיר שרייבן זיך כסדר"
[אנחנו מתכתבים בינינו תמיד]**

לי ירו' כזה" (פאן עטל: ירו' כזה) אך הוא ציין איזה מראי מקומות ששם כתוב כעין הדברים האמורים בשם הירושלמי - כמו כן הגיע מכתב מאת הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל שכתב שבספר הקנה מגדולי המקובלים, שם כתב ממש כדברים האלה, אבל לא ציין היכן המקור של הירושלמי.
כעבור כמה שנים, נפגשתי עם הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל בעיר פליישמאנס באחד מימי הקיץ, והצגתי את עצמי - אמרתי לו את שמי ואת מקום מגורי - ואז שאל אותי מיד "האם ראית את ספר הקנה?"...

לפני שנים רבות שמעתי מפ"ק של מרן הגה"ק מקלויזענבורג זי"ע, דהנה איתא בירושלמי שבאמת בזמנינו לא היו צריכים כלל להתפלל, לפי שאין יכולים לכוון בתפילה כדבעי, ומה שמתפללים הוא כדי "שלא תשתכח תורת תפילה" - דהיינו אנו מתפללים כדי שלא ישכחו שפעם היה דין שצריכים להתפלל, אבל בעצם מדין תפילה, לא היו צריכים להתפלל, ע"כ דברי הירושלמי.

ואמר הגה"ק מקלויזענבורג זי"ע: אני מחפש את הירושלמי הזה כבר ששים שנה - ואני מבקש מכם - אם יש אחד היודע היכן הירושלמי הזה כתוב, אנא, יבוא בבקשה להודיעני - ואם תשאלוני מניין לי דבר זה שיש בכלל ירושלמי כזה - אומר לכם, כך שמעתי ממו"ר הגה"ק רבי טעביל מדוקלא זי"ע, ואם מורי אמר שיש ירושלמי כזה - אין לי ספק שיש כזה ירושלמי - אך במטותא מינייכו, היודע היכן הירושלמי שיבוא להודיעני...

כשחזרתי לביתי, לקחתי פיסת נייר וכתבתי מכתב, אח"כ לקחתי עוד פיסת נייר וכתבתי עוד מכתב - את המכתב הראשון שלחתי אל הגאון רבי פנחס הירשפרונג זצ"ל אב"ד מונטריאל, ואת המכתב השני שלחתי אל הגר"ח זצ"ל - אשר שניהם מהבקאים הגדולים בדורנו - ואכן כתבתי לשני הגדולים את מה ששמעתי מהגה"ק מקלויזענבורג בדבר הירושלמי, ושאלתי את פיהם היכן דברי הירושלמי.

לאחר זמן קצר קיבלתי מכתב מהגר"ח בו הוא כותב לי "אין זכור

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מחמת החולשה שכב רבינו מרן החפץ חיים זיע"א, במיטתו ולפתע הוא מורה לי להתקרב אליו, ומבקש ש... אפתח את פיו. הייתי נרעש ונפחד, ולא רק שלא הבינתי כלל מה הח"ח רוצה להשיג בכך, אלא שגם לא ידעתי כיצד אֶעֱז לציית להוראה שכזו! - - - לפתוח את פיו של החפץ חיים?! מי מוכן להיכנס אל תוך לוע הארי?! - - - אבל לא עזר לי מאומה. החפץ חיים הורה לי בשנית לפתוח את פיו. בלית ברירה, ובחוסר-אונים מוחלט התקרבותי אליו...

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א על כח הדיבור

"לְכָל מְרָאָה עֵינֵי הַפֶּה" (ויקרא י"ג, י"ב)

אם התעורר לאדם כאב-שיניים בפיו, היינו ממליצים לו להביט קדימה, או יותר נכון: אחורה, ולבדוק מדוע עשה לו ה' ככה, ועל מה ולמה פקד אותו כאב חזק שכזה, ובמיוחד בעיצומה של שבת-קודש.

ואולי זה קשור לדבר-מה שאירע בפיו, דהיינו ללשון הרע, והסיפור הבא יוכיח.

כולנו התחנכנו על ברכי הכלל של 'מידה כנגד מידה'. מִתְקִיד ידענו שזו היא מידתו של הקב"ה. אבל לא תמיד רואים את הדברים בחוש. הר"ן בדרשותיו כותב שענין המידה כנגד מידה בא לעורר את האדם שיוכל למצוא את הדבר שִקְלָקֵל בו, ויידע כיצד עליו לתקנו, ומאידך - להוכיח לו על מה הוא מקבל שכר.

הנהגתו של הקב"ה ב'מידה כנגד מידה' מביאה חיזוק רב לכל יהודי, היודע שגם אם חלילה מתרגשת עליו צרה גדולה, תהיה לו דרך להיפטר ממנה, אם ישכיל ויידע מדוע הביא עליו קודשא בריך הוא דווקא את הצרה הזו, ומן הצד השני - לא יתלה את השפע הגדול שהוא מקבל בסיבות צדדיות ומקריות.

מה עוד לא סופר על האי סבא קדישא, הכהן הגדול מראדן? הנה לפנינו סיפור מופלא, ומוסר-השכל עצום בצדו, לידע להודיע ולהיוודע שהקב"ה משלם שכר טוב ליראיו גם בעולם הזה.

סיפר הרב משה ויא, שסיפר לו תלמיד חכם גדול אחד, שלמד בישיבתו של החפץ חיים בראדן, על דבר שאירע עימו פעם בעת שנכנס לביתו של החפץ חיים.

הייתי מגיע לביתו פעמים רבות, סיפר הת"ח, והמקרה שאני מדבר עליו היה בעת שהחפץ חיים היה בגיל 83 לערך. למרות החולשה שפקדתהו באותו יום, רבינו היה אז בעת רצון מיוחדת במינה, והדבר ניכר עליו.

מחמת החולשה שכב רבינו במיטתו, ולפתע הוא מורה לי

להתקרב אליו, ומבקש ש... אפתח את פיו. הייתי נרעש ונפחד, ולא רק שלא הבינתי כלל מה הח"ח רוצה להשיג בכך, אלא שגם לא ידעתי כיצד אֶעֱז לציית להוראה שכזו! - - -

לפתוח את פיו של החפץ חיים?! מי מוכן להיכנס אל תוך לוע הארי?! - - -

חישבתי להתעלף

אבל לא עזר לי מאומה. החפץ חיים הורה לי בשנית לפתוח את פיו. בלית ברירה, ובחוסר-אונים מוחלט התקרבותי אליו, ופתחת את פיו הקדוש.

לפניי נגלו שתי שורות שיניים צחורות כשלג, מסודרות ומתוקנות כדבעי, משל היה זה ילד קטן שעוד לא הספיק לפגום את השיניים שקיבל מהקב"ה.

בעוד אני נתון בסערת-חושים שאי-אפשר לתאר, פונה אליי החפץ חיים ומבקש דבר נוסף.

'תספור נא כמה שיניים יש בפי'! - - -

ואני חישבתי להתעלף... כדי למנות את מספר השיניים, צריך

כבר להיכנס עמוק אל תוך פיו המסולא-בקדושה של רבן של כל ישראל; כיצד אוכל לעשות זאת?
אבל גם הפעם, לא איפשר לי רבינו לחשוב הרבה, והאיץ בי לספור את שיניו.

שן אחת לא היתה חסרה!

מה אומר ומה אדבר; החילותי במשימה הקשה, ובסיומה הגעתי למספר 32, בדיוק כמספר השיניים שברא הקב"ה באדם. שן אחת לא חסרה ולא נפגמה!!!
כל השיניים היו בריאות וחזקות כביום נתינתן!!!
למותר יהיה לציין שבגיל מבוגר שכזה שבו היה החפץ חיים באותה תקופה, אין הרבה קשישים שזוכים למתנה שכזו.
לאחר שעשיתי את שביקש, לקח הח"ח את ידי, ואמר בחיוך, בחיוך כזה שאי-אפשר לשכוח לעולמים:
'אני שמרתי על הפה שהקב"ה נתן לי, והקב"ה שמר על הפה שלי' - - -

שהמלאכים יגישו לך את הדגים...

כאב השיניים צריך לעורר את האדם לדבר נוסף, והוא, שאולי לא קיים את מה שאומרים חז"ל על המלבין שיניים לחבירו, אלא עשה ההיפך. פגע בבני ביתו. פגע בשלום הבית.
הגה"צ רבי דב' פה זצ"ל אמר, שמתוך דברי חז"ל שאמרו "לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו", 'לעולם' - משמע שצריך מאוד מאוד לחזור ולשנן את הענין שלא לצער אותה. ועל כל אחד מוטלת החובה לדעת מה מצער את אשתו, שאם לא כן לא יוכל להזהר בכך, כי לא ידע ולא יבין מה הם הדברים הגורמים לה לצער.

אדם שהתרגל לדבר עם החברותא שלו בסגנון כמו "אתה מדבר שטויות", צריך לדעת שגם עם החברותא לא מדברים כך, אבל על אחת כמה וכמה לא עם האשה.

הגה"צ רבי אייזיק שר זצ"ל אמר לי פעם: 'אתה יודע מדוע רואים הרבה פעמים שבניהם של תלמידי חכמים הם לא מוצלחים, מפני שהם אינם יודעים להתנהג כראוי עם נשותיהם, ולכן האשה שונאת את בעלה; וכי אתה חושב שרק בני "שנואה" הם לא מוצלחים, גם בני "שונאים" - היינו שהאשה שונאת את בעלה, הם כאלה!'

עוד סיפר לי רבי אייזיק, שפעם נכנס יהודי אחד לביתו בליל שבת, ובכניסתו לא אמר לרעייתו "שבת שלום", ומיד התחיל לשיר "שלום עליכם מלאכי השרת".

לאחר שסיים, עשה את הקידוש, ופנה לאשתו ואמר, "אפשר כבר להגיש את הדגים?" השיבה לו הרעיה: 'הרי אמרת "שלום עליכם" למלאכי השרת, שהם יגישו לך את הדגים'...

הבה נדאג לשלימותו של שלחן השבת

הפגיעה בשלום הבית עלולה להיות במיוחד בשבת, כיון שאז

כולם נמצאים בבית, ובמיוחד ליד שולחן השבת, שם הוא עלול לפגוע באשתו ובילדיו.

השבת והבית היהודי, שני מושגים שהלכו תמיד זה לצידו של זה. אם השבת באה לעולם כדי ליצור לאדם מנוחה מעמלו, ואפשרות להקדיש את עצמו לבוראו, הרי שהבית, על כל אשר בו, הוא ההשלמה היעילה ביותר ליצירת המנוחה הזו.

אחת האפשרויות הטובות ביותר לחזק את הקשר הרגשי בין בני הבית, ובמיוחד בין הבעל ואשתו, היא - שבת-קודש. ולכן, החיזוק היותר גדול של כל בית יהודי, צריך להיות בעניינה של השבת.

והנה, דווקא בנושא כה חשוב, באים רבים וטוענים שהדבר נשגב מהם; "עשינו כבר נסיונות רבים וכיוון שלא עלה הדבר בידנו, מי יודע אם עתה תצליח דרכנו אם לאו".

השקפה זו, היא פסולה במהותה, כיון שאצל יהודי לא מצוי מושג של יאוש או חדלון, ותמיד אפשר, וצריך לנסות שוב ושוב, עד שיצליח הקב"ה את דרכו.

אם נצטוונו במצוות השבת, אות הוא שלכל אחד יש חלק בקדושתה ובטהרתה, והקב"ה שנתן את השבת, נתן לכל בן מבניו את הכוח והאמצעים להשמר מכל הלאוים ולקיים את כל מצוות-העשה הקשורות בשמירת השבת.

הכל יודעים ששולחן השבת בבית יהודי הוא אחד השיאים החוויתיים של כל בני המשפחה. 'שולחן' זה משפיע על כל סביבותיו, והארגונים העוסקים עם בעל-תשובה, יודעים לספר שרבים-רבים מהם שבו לכור-מחצבתם אך ורק בגלל השתתפותם בסעודת-שבת אחת בבית יהודי כשר.

מאידך, יש שאינם יודעים כיצד לנווט את ההנהגה ליד השולחן, וכך עוברת חולפת לה השבת ללא התועלת העצומה שאפשר לשאוב משלוש הסעודות הנאכלות בצוותא עם כל בני הבית.

הגיע הזמן לבצר את מעמדה של שבת קדשנו וליטוע אווירה מיוחדת שתשפיע על כל בני הבית ותיסוך בהם הרגשה של

בידיהם. כל אחד מקריא את התשובות, וכמובן שהאבא מקדיש תשומת-לב לא רק לאלה שתשובותיהם היו מדויקות להפליא, אלא גם לאלה שעמלו והתייגעו אך לא הצליחו לקלוע למטרה. כך הופך שולחן השבת לאירוע מרתק שכל בני המשפחה ממתנינים לו במשך כל השבוע.

אמנם מה שמתאים לבית אחד לא מתאים למשנהו, אבל מדוגמא זו נוכל לקחת לקח מאלף על המאמצים שיש להקדיש על-מנת שניתן יהיה להפיק משולחן השבת את כל מה שאפשר להפיק ממנו...

הכלל הוא שצריך להשקיע בנושא זה זמן ומחשבה עלימנת להביא את הבית למצב שבו השבת תעבור מתוך קדושה ושמחה של מצוה.

דומים למלאכים

כדאי להציע, למשל, לכל ילד לומר דבר תורה קצר על השולחן, וכשהוא מדבר - כולם צריכים להקשיב לו, ולא לעסוק בדברים אחרים.

אפשר גם לבקש מהילדים שילחינו ניגון ל'מנוחה ושמחה אור ליהודים' או ל'צור משלו' ו'קה רבון'. לא ניגונים חדשים, אלא שיקחו ניגונים משירים אחרים ו"לבישו" אותם על זמירות השבת המושרות בכל בית ישראל.

כל המשימות הללו מקרבות את הילדים אל השולחן, ולא כפי שקורה בחלק מהבתים שלאחר המנה הראשונה, ולכל היותר לאחר המרק, נשאר השולחן ריק מיושביו...

כל"כ גדולה היא מעלתה של השבת, עד שביום זה הננו דומים למלאכים. שהרי בכל יום אנו אומרים (בנוסח ספרד) ב'קדושה' - 'נקדישך ונעריצך כנועם שיח סוד שרפי קודש', דהיינו שעם ישראל אינו מתיימר לומר את הקדושה יחד עם המלאכים, אלא לכל היותר הוא עושה זאת כמו המלאכים; ואילו בתפילת מוסף של שבת קודש אומרים 'כתר יתנו לך וכו' מלאכים המוני מעלה עם עמך ישראל קבוצי מטה'.

המלאכים ועם ישראל יחדיו, מקדשים - בשבת - את שמו של קודשא בריך הוא.

לדעת הטקטיקה של היצר-הרע

וכפי שאמרנו, דווקא בגלל הרגעים הגדולים המצויים ליד שולחן השבת, מנסה תמיד היצר"ר לפגוע באווירה המקודשת והכל-כך נחוצה כיום לכל בית יהודי באשר-הוא. והיכן נמצאת עיקר משימתו של היצר? - בשלום הבית!

ומי שיוודע את הטקטיקה המלחמתית של היצר"ר, יידע גם להילחם נגדו, ולנקוט בתחבולות על-מנת להכשיל אותו במאמציו אלה. ככל שנחדיר למוחנו שהמריבות המתעוררות בבית בשבת-קודש הן עצת-היצר, כך נוכל להיאבק נגדן בכל הכוח, וזאת על ידי שנשתדל להיות רגועים ושלווים, ולא לתת פתח-של-מתח בשום דבר וענין.

(מתוך הספר 'שבת בשמחה' בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

בשלב מסוים ניגשנו אליו ושאלנו למהות הדפים, ואז התברר שהתלמיד חכם ההוא משקיע 4 שעות מדי שבוע כדי לעבור על פרשת השבוע 'ישר והפוך', ובדפים אלו הוא מכין שאלות לילדיו

בני מלכים. חיוב זה מוטל בראש ובראשונה על בעל הבית, בכך שיכין את עצמו לקראת השבת בדברים שיש בהם כדי לקבץ את כל הילדים בכל הגילאים אל שולחן השבת.

משימה לא קלה

משימה זו, לא מן הקלות היא, כיון שכל ילד דורש את שלו, ואברך השקוע בלימודי הגפ"ת יתקשה לפעמים להכין את עצמו כראוי בסיפורים ובתיאורים מרתקים שיכנסו את הילדים סביבו לביל שבת וביום המחרת.

מאידך, צריך כל יהודי להבין שכשם שעקרת הבית עמלה ומתייגעת להכין את מאכלי השבת ולתפֵּלם בטוב טעם כדי שיהיו המאכלים ערבים על כל בני הבית, כך בדיוק באותה מידה מוטלת עליו החובה לתבל את השולחן בדברים המעניינים את הילדים.

נוכל רק לספר שמזה תקופה ארוכה עקבנו אחר אברך מופלג היושב בימי רביעי וחמישי באחד מבתי הכנסת ולצידו דפים, והוא כותב וכותב וכתב. האברך יושב על מקומו במשך זמן רב, שקוע בתוך הדפים שלו, ואינו מבחין בנעשה סביבו.

היושבים לצידו בטוחים שהמדובר ב"חבורות" שהוא אומר ככולל בו הוא לומד, אך העובדה שהאברך הביט מדי פעם ב... חומש, הביאתנו למסקנה שפִּנְיָם אחרות באו לכאן.

בשלב מסוים ניגשנו אליו ושאלנו למהות הדפים, ואז התברר שהתלמיד חכם ההוא משקיע 4 שעות מדי שבוע כדי לעבור על פרשת השבוע 'ישר והפוך', ובדפים אלו הוא מכין שאלות לילדיו.

את השאלות הוא מוסר להם כבר בימי חמישי וששי, והם מתבקשים להשיב עליהן, ולבוא אל שולחן השבת ופתקיהם

תכין עצמך לכבוד שבת

קבל את 'גיליון' לקראת שבת' שכבש את העולם היהודי
אצלך בתיבת המייל לפני כולם כל יום חמישי

סיפורים ופנינים מרתקים מחייהם של רבותינו הקדושים

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

הוא יבוא לשמים ויאמר להם כי יש לו עקרונות, יענו לו מלאכי החבלה גם לנו יש עקרונות... המשיך: אכן ישנה תופעה כזו בעולמם של בעלי עסקים שמעוניינים שבניהם יהיו גם בעסקים כדי שלא יצטרכו לתמוך בהם, אבל מה קורה לבסוף, הבן עוזב את הכולל שוקע בעסקים נופל לבוץ של גירעונות ולאחר מכן מה קורה? האבא נאלץ להשקיע הרבה כסף כדי להוציא את בנו הצעיר מהסבך

פניני דעת ממרן הגרא"ל שטיינמן זיע"א

"והנבא אל אֶהרֶן כֹּהֵן" (ויקרא י"ג, ב')

אברכי שכונה ירושלמית עמלו רבות עד שעיריית ירושלים, הקצתה להם קרקע - לבנות בית כנסת לקהילתם. אחרי השגת ההקצאה היתה להם בעיה רבתי, הם נזקקו בדחיפות ל'עמותה' לרשום את ההקצאה, ולא השיגו, עד שכמעט שה'הקצאה' הלכה לאבדון.

יהודי תלמיד חכם מהשכונה, שהיתה לו 'עמותה' מסודרת וותיקה, הציע שירשמו את המקום על שם העמותה שלו.

כך עשו. ולאחר תקופה קצרה החלו בבניית המקום, השיגו תורמים, ולמים לא מרובים הבניין עמד על תילו. הקהילה התגבשה סביב המקום. והחלו דיבורים אודות מינוי רב למקום.

ואז הגיעה הפתעה בלתי צפויה.

למענו של הגבאי הראשי, הגיע אותו יהודי, שעל שם עמותתו רשמו את הבניין, ותבע לעצמו את כתר הרבנות: "בלעדי לא היה לכם כלום, ואם כן מגיע לי את 'הרבנות', הכל מודים שאם לא הייתי כאן, לא היתה לכם קהילה נורמלית ובוודאי לא רב".

הגבאי היה בהלם וניסה את מזלו בהסברים, אך ללא הועיל, לא היה עם מ' לדבר.

הוא החליט שלפני שהבעיה מתרחבת ויהיו בזיונות ואולי מריבות ('בידקא דמיא'), הוא ימהר לרדת לבני ברק, אולי הרב שטיינמן יסייע בידו לדעת איך לצאת מהפלוטור.

הוא נכנס אל הקודש פנימה והציג את הענין וביקש עזרה: "מה עושים? כיצד אבוא אל הגבאים האחרים מה אומר להם, ומה נוכל לומר לאותו יהודי שטענתו תקיפה וחזקה בפיו?

רב אהרן-ליב לא התמהמה יותר משניה אחת, ואמר "ער איז גערסט = הוא צודק, אבל יש לאולמרט [רה"ע דאן] דין קדימה, הוא הרי נתן את ההקצאה..."

יש לגביר עקרונות ומה קורה בסוף

אברך נכנס והציג את סיפורו.

חמיו 'גביר בעל ממון', החזיקו כספית עד כעת, ועתה הודיע לו כי הוא מעוניין שייצא לעבוד לפרנסתו. ואם לא יעשה כך אלא ימשיך ללמוד בכולל, לא יתמוך בו יותר ו"זה לא בא מקמצנות, אלא שזה עיקרון אצלו שאדם צריך לעבוד ולהתפרנס מעבודתו" - הדגיש. הוא הביע את מצוקתו כי לכאורה לא יהיה לו כדי מחייתו מהתקציב של הכולל ואשתו בת גבירים.

רב אהרן-ליב אמר לו, כי עליו ועל אשתו בת הגביר לאלץ ולהתרגל לחיים יותר צנועים. ואז נשמעו דברים לא סטנדרטיים מפיו: הוא (חמיו) יבוא לשמים ויאמר להם כי יש לו עקרונות, יענו לו מלאכי החבלה גם לנו יש עקרונות... (שאינו לזוז מהם). המשיך: אכן ישנה תופעה כזו בעולמם של בעלי עסקים שמעוניינים שבניהם יהיו גם בעסקים כדי שלא יצטרכו לתמוך בהם, אבל מה קורה לבסוף, הבן עוזב את הכולל שוקע בעסקים נופל לבוץ של גירעונות ולאחר מכן מה קורה? האבא נאלץ להשקיע הרבה כסף כדי להוציא את בנו הצעיר מהסבך, ואילו היה נשאר ללמוד, במעט כסף יחסית, יכול היה להחזיקו במשך שנים ארוכות.

מקל גדול להכות בו?

הוא לא הרפה: "אז שיהיה חצי חצי, חצי הוצאות ישלם ראש הישיבה וחצי הוצאות אני אשלם".

אינני מבין, אם יש לך מצוה, וכי תסכים לתת למישהו אחר חצי מהמצוה, יש לך מצוה תפילין האם תעלה על דעתך ותסכים לתת למישהו אחר חצי מהמצוה? הספר זו מצוה שלי ולא אתחלק עם אף אחד!

מרן רוצה כל כך את המצוה לעצמו, כי העריך את המצוות כראוי:
תלמיד חכם מופלג סיפר לרב אהרן-ליב כי בברית לאחיו, השתתף החזון איש והסבא של התינוק רצה את הסנדקאות, הציע החזון איש ואמר לו: הבה נעשה חלוקה שאני (החזון איש) יקבל את הסנדקאות והסבא יקבל את העשירות.

הגיב רב אהרן-ליב: יכול להיות שהיו לחזון איש סיבות אחרות לחלוקה הזו. כי מצד האמת אין כאן חלוקה שווה, וכמו שאחד יקבל מיליארד דולר והשני יקבל כמה שקלים, כי מה הערך יש למצוה ביחס לעשירות 'עולם הזה', שהיא כלום לעומת המצוה. באותו ענין.

אמרו באוזניו את הפשט של החפץ חיים על הנוסח "אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר", שנשאלת השאלה וכי הם אינם מקבלים שכר הרי על עבודה מקבלים משכורת חודשית? וביאר החפץ חיים שהם מקבלים רק על התוצאה (ואם לא היתה תוצאה של סחורה, הם לא מקבלים שכר), אבל אנחנו מקבלים שכר גם על העמל. ע"כ.

רב אהרן-ליב התקשה להאמין כי החפץ חיים שאל והשיב כך, שהרי השאלה לא מתחילה לכאורה כי אם אחד מקבל על העבודה שלו מיליון דולר והשני קיבל כמה פרוטות, וכי זה נקרא שקיבל שכר? זה נחשב שעבד בחינם, מה הרחוב יוצר מעבודה של שבעים שמונים שנה - אוכל, מכונית, בית, נופש בחו"ל, בית מלון - וכי זה שכר? זה נקרא לעבוד בחינם! אנחנו יוצאים עם נצח כל רגע זה נצח - זה שכר, בשביל זה שווה לעבוד, והשכר בעולם הזה לעומתו הוא כלום וכלום - "אינם מקבלים שכר".

(מתוך הספר 'חכימא דיהודאי')

כאשר נטל את מקלו תרמילו ועבר מארץ לארץ ומעיר לעיר, לכבוד שמים, יהודים רבים קיבלו את האפשרות להיכנס אליו באופן פרטי, חלקם לברכה ואחרים לעצה. הם התקבלו בסבר פנים יפות. ביניהם היה עשיר ירא שמים ששאל מה עליו לעשות?

אני מחזיק כולל בניו יורק וכולל בא"י, יש לי אפשרות לתת אלף דולר חודשי לעשרה אברכים, או חמש מאות דולר לכמות כפולה של אברכים? הוא העצים את השאלה: יש צד שכדאי לתת רק חמש מאות, כי בכך יהיה לאברך מושג (מועט) ב'תורה מתוך הדחק' (כידוע שמרן היה מפליג תמיד בעוצם זכותם וגדולתם של אברכים הלומדים 'תורה מתוך הדחק', והעמידם ברום המעלה).

רב אהרן-ליב המשיך במאמציו להשרות תמיד אורה נעימה, התסכל עליו והתעניין בתמימות: **האם יש לך מקל בבית?** כן, יש לי מקל גדול (השיב בחיוך מתמיה).

אולי גם תרביץ לאברכים עם המקל, שיטעמו והיה להם 'תורה מתוך ייסורים', לא רק 'תורה מתוך הדחק'...
התשובה היתה ברורה.

הוא הגיע במיוחד ל'קבלת קהל' והתעניין: "האם הרב עומד להדפיס איזה ספר, כי ברצוני לשלם את כל הוצאות הספר, 'הספר הבא עלי' הכריז.

התחמק רב אהרן-ליב: **כעת אינני עומד להדפיס שום דבר.** "לא מושנה מתי הרב ידפיס, אני אשלם את כל ההוצאות של הספר הבא".

אמר לו הרב: **מאז ומתמיד אינני נוטל כסף לספרים.** היהודי לא הרפה ורב אהרן-ליב נאלץ לנהל איתו כביכול, משא ומתן: "מה המטרה שלך שבשבילה אתה רוצה לתת כסף, וכי אין לך מה לעשות עם הכסף?"

"מה פירוש, אני רוצה לתרום לספר של רבינו!"
"אבל בשביל מה אתה רוצה לתרום? כי אתה רוצה מצוה, אתה רוצה מאד לזכות בתלמוד תורה? נו, גם אני רוצה את המצוה הזו, המצוה היא שלי, מה פתאום שאתן לך אותה, עם הכסף אתה יכול לעשות מצוות בצורה אחרת".

להתחיל את היום ברגל ימין

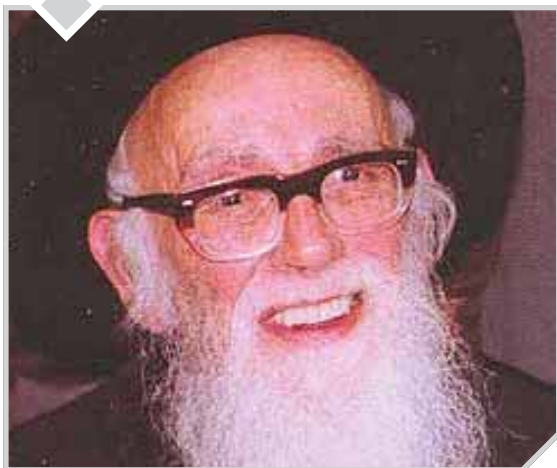
חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

אז פנה ר' חיים ישעי' לסבא והתעניין גם הוא: און וואס מאכט איר (ומה שלומכם) כמי שאומר מה שלו' כבודו. סבא הביט עליו ואמר: חיים ישעי' איך אתה מדבר?! סבא ניסה להסביר לו בקול כאוב, הנה שמחתי לפגוש אותך כידיד ובן משפחה וותיק, שמחתי לשאול ולהתעניין בשלומך, ובסופו של דבר אתה מצער אותי, עד כדי כך? הרי אתה בן אדם, מדוע אתה לא יכול לשאול: "שלמה, וואס ערצאך (שלמה, מה שלומך), היכן למדת את הניסוחים האלו ואת השפה הזו

פניני ענווה של מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל

והוא אף אהרן הפה"ק (ויקרא י"ג, ב')

ישבו אצלו פעם קבוצת אורחים בחולו של מועד, ביניהם תלמידי חכמים וגדולי תורה. רבינו מזג לכולם יין והיות והכיר את הנוכחים וידע שלפחות אחד מהם שהיה כהן לא יסכים שרבינו יכבדו לברך לפניו ויתחילו ויכוחים, והלה יתאר את גדלותו של רבינו ולא יסכים לברך ראשון למרות היותו כהן, לכן אחרי שמוזג אמר להם רבינו שהוא מברך תחילה והזכיר את חידושו של ה"באר היטב" (והדגיש שאמנם המ"ב לא הביאו להלכה) שהרי הגמ' שואלת (ברכות לה). נאמר "לה' הארץ ומלואה" ונאמר "השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם" (תהילים קט) ולא קשיא כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה, שלפני הברכה האוכל שייך להקב"ה ורק לאחר ברכה שייך לאדם, מושם כך כותב ה"באר היטב" (או"ח סי' ר"ג סק"א) שכאשר רוצה לתת לחבירו לשנות יברך בתחילה ואחר כך יתן לחבירו, משום שקודם הברכה השתיה שייכת להקב"ה ורק אחרי הברכה שייכת לו ואז הוא יכול לחלק.

כיצד דיבר על ליבו של מחבר ספר

מחבר ספרים עלה לרבינו בביתו שטח לפניו את מצוקתו, מזה שנה שהוציא לאור את ספרו ועדיין חלק גדול מהספרים מונחים בבית כאבן שאין לה הופכין, והדבר מביאו לידי יגון וצער כל יום מחדש בראותו את עמלו יורד לטמיון וריק.

רבינו הבין ללבו ואמר לו בוא ואשמיעך דבר חכמה מוחמתו של מורי ורבי הגאון רבי שמואל גדליה ניימן, שהיה רגיל לומר שכדי לחבר ספר צריך להיות תלמיד חכם, אבל כדי למוכרו צריך להיות גאון. הוסיף וסיפר לו, אספר לך עוד מה שסיפר לי מורי ורבי רבי איסר זלמן, היה זה בזמן מלחמת תש"ח, ירושלים היתה במצור, רק שיירות עם רכבים משוריינים יכלו להגיע אליה מן השפלה. יצא אז רבי איסר זלמן עם אשתו הרבנית בילא הינדא וראה תור

ארוך המזדנב מחנות לצרכי אוכל במחנה יהודה, ושאל את אחד המצטופפים בתור, למה ממתנים בתור ענק מורט עצבים זה, אמר לו שהכל מצפים לקנות כמה חתיכות סוכר אותם ישנה אפשרות להשיג בחנות זו וזאת במחיר כפול ומשולש מהמחיר הנקוב הרגיל של חתיכות סוכר.

פנה רבי איסר זלמן לרבנית ואמר לה, ראי איזה תור ענק מזדנב עבור דבר שהכל יודעים שמחירו רב ויקר מהערך האמיתי שלו, והנה בימים אלו אני הרי הולך ומדפיס את ספרי "אבן האזל" על הרמב"ם בו יישבתי כמה פסקי רמב"ם קשים, והנה מחיר פנקס דפים ריק בגודל ספר הרי הוא שילינג ועוד אני מיישב שם כמה הלכות קשות ברמב"ם ואני מתכון למכור את ספרי חצני שילינג, א"כ בודאי ובודאי שרבים רבים יידחקו לעמוד בתור כדי לרכוש את הספר, לכן זכרי והיזהרי כשהספרים יגיעו לביתנו לפתוח את דלת הבית לאט לאט כדי שלא יתפרצו לדלת פנימה מהלחץ הרב של התור הארוך.

לאחר שהגיעו הספרים ודפקו בדלת, פתחה הרבנית את הדלת ולא ראתה אף אדם אחד העומד מאחורי הדלת לקנות הספר, אמר רבי איסר זלמן לרבנית בצער, האם לקחתי נייד חלק וטוב וקלקלתי אותו... כך בתבונה רבה ידע רבינו לתת לאותו מחבר את הרוממות שהוא נמצא בחברה טובה של אותם גאונים אדירים.

"מדוע אתה לא יכול לשאול: שלמה, וואס ערצאך?"

סיפר נכדו הרה"ג רבי אהרן גולדברג: יום אחד ליוויתי אותו ל"כותל המערבי" בכניסה לרחבה העליונה, בא מולנו אחד מנקיי הדעת בירושלים, הגאון רבי חיים ישעיהו אקער, בן משפחתו וכמעט בן גילו, הם למדו יחד ב"עץ חיים" ואח"כ בכולל "מדרש בני ציון" וכאשר כתב רבינו את ספרו "מעדני ארץ" על שביעית למדו יחד בחברותא, והיה נותן לו לעבור ולהעיר על הגיליונות לפני הדפסתם. רבנו שמח לקראתו כל כך, וקרא בהתפעלות: או, רבי חיים ישעיה, מה נשמע? שמעתי שהיית בבית חולים. מה שלומך? התעניין בלב רחב ושמח לפגוש אותו. השיב ר' חיים ישעיה על כל שאלותיו התפתחה שיחת רעים נעימה. אז פנה ר' חיים ישעיה לסבא והתעניין גם הוא: און וואס מאכט איר (ומה שלומכם) כמי שאומר מה שלו' כבודו. סבא הביט עליו ואמר: חיים ישעיה איך אתה מדבר? הוא לא הבין מה קרה, והביט בסבא בפנים תמהות. וסבא תמה שוב: איך אתה מדבר אלי? רצוני לדעת ואס מאכט איר - מה שלומכם? וסבא כועס, מה קורה איתך, איך אתה מדבר אלי? ור' חיים ישעיה מגיב: אינני מבין מה הרב רוצה! אינני יכול שכוח, סבא ממש כאב ואפילו כעס, מדוע אתה לא מדבר אלי כמו בן אדם? ר' חיים ישעיה התנצל, מה לא דיברתי כמו בן אדם? סבא ניסה להסביר לו בקול כאוב, הנה שמחתי לפגוש אותך כידיד ובן משפחה וותיק, שמחתי לשאול ולהתעניין בשלומך, ובסופו של דבר אתה מצער אותי, עד כדי כך? הרי אתה בן אדם, מדוע אתה לא יכול לשאול: "שלמה, וואס ערצאך (שלמה, מה שלומך), היכן למדת את הניסוחים האלו ואת השפה הזו.

נענה רבי חיים ישעיה: למדתי מכל עם ישראל שכן מדברים איתך, וכי כיצד אתה רוצה שאדבר איתך, כמו עם כל שלמה מהחידוד? האמת שתמיד הייתי סבור שאתה חשוב יותר מאחרים, עוד מימי הישיבה וקל וחומר עכשיו שאתה עלית על כולנה - אמר. וסבא מושפל וכאוב: חיים ישעיה שמחתי איתך, חבל שאתה עושה לי עגמת נפש.

רבי חיים ישעיה לא ויתר המשיך לשוחח בלשון נסתר והתחנונים של סבא נפלו על אוזניים לא קשובות, "כך צריך לדבר איתכם ר' שלמה זלמן" אמר לידידו מילדותו.

סבא נפרד ממנו במרידות: זייט גיוונט וכל טוב, כמי שאומר חבל שאנו נפרדים כך. הוא המשיך וצעד לכיוון הכותל, שותק ומכונס

בתוך עצמו וכאוב מאוד, ולא הגיב כלום, היה לו לא טוב. הוא הבין את הלך מחשבתו של ר' חיים ישעיה, כי אמנם היה חכם שבחכמים, אבל מה לעשות שנפשו חפצה בכל מאודה שהחבר שלו לא ידבר איתו כמו שכולם מדברים, כי היתה לו ענוה מהותית ואמיתית, היתה לו קדושה עצומה של פשטות וענוה, מה כל זה קשור אלי?!

הרי גדלנו פה בשכונה ואנו בני אותו גיל, ולמה יש לדבר אלי כך?

כך מספר גם בן שערי חסד, המחנך רבי יוסף זייבלד, בילדותנו היה מרבה להגיע לבית אבי, רבי צדוק, שכן היה לנו מכשיר טלפון בו היה רבינו מקבל ומוציא שיחות לעיתים. אמי היתה מתייחסת אליו ביראת כבוד ומדברת אליו בלשון רבים. ופעם מחה בה רבינו, הרי גדלנו פה בשכונה יחד ואנו בני אותו גיל וגם בני דודים ושיחקנו יחד ולמה יש לדבר אלי כך. השיבה האם, גם אם זה נכון, הלא יש כאן ילדים והמה צריכים לראות שמכבדים תלמידי חכמים. נענה רבינו: אכן כן, ליד הילדים יש לדבר בלשון כבוד.

בשנים מאוחרות יותר, כאשר התקינו טלפון ציבורי במרכז השכונה ליד בית הכנסת הגר"א, היה מדבר משם. וסיפר איש שערי חסד רבי יהודה שפירא, זכורני בעיצומם של ימי מלחמת ששת הימים, רבינו הגיע להתקשר והיה תור ארוך ליד מכשיר הטלפון, לא רצה להתקרב כי ידע שכולם יוותרו ולא יסכימו לדבר לפניו מחמת כבוד התורה, ולכן נכנס ללמוד בבית הכנסת הגר"א ומפעם לפעם היה היוצא לראות אם נגמר התור, אך לא הסכים להקדים אחרים למרות זמנו היקר.

כך היה בבנק, במכולת ואף במקווה הטהרה הגיע עם כולם ולא הצליח להבין את מי שלא הבין, איך הוא הולך עם כולם. כך מספר הרה"ג רבי איתמר אלשיך הוא התלווה לרבינו כאשר יצא מאיזה מקום וחיפש מוניית תשביאיהו לביתו. אברך בעל רכב שעבר במקום, שש וצהל על ההזדמנות שנקרתה לפניו, לקחת את רבינו לביתו, וכשהגיעו לבית הוציא רבינו כסף לתת לו, הלה לא הסכים בשום אופן לקחת ורבינו לא הצליח להבין, למה שלא יקח ממנו כסף, ומה פתאום שיקחו במיוחד לביתו.

כיצד מילט חתן מבושה?

הוא עובדא בבחור שהיה מגמגם בלשונו, וכשהגיע שבת אויפרוף שלו, צריך היה לקבל מפטיר כנהוג. רבינו ידע שהוא מגמגם ומתבייש בכך מאוד, בפרט בפני משפחת הכלה ובפרט את הברכות הארוכות שלפני ואחרי ההפטרה, הגיע רבינו להתפלל באותו מנין וניגש ואמר לגבאי שהוא צריך את המפטיר, הגבאי התפלל והלא יש כאן אויפרוף, ובאי נעימותו הציע שרבינו עצמו ישאל את החתן אם הוא מוותר לקבל עליה רגילה ולהחליף את המפטיר כנהוג. כמוכן שהחתן נענה בהתלהבות, ואמר שאם רבינו מבקש, מה יש בכלל לדבר. כך מילט את החתן בחכמתו מבושה שלא יבחינו שהוא מגמגם ואיתקל מילולית בלשונו.

(מתוך הספר גאון ישראל בעריכת הרב ח.ש. רוזנטל)

הוא הסתכל עלי בעיניו החודרות, ואמר לי 'אני אהיה לך אבא ואתה תהיה לי לבן', כך במילים האלה, אני זוכר את זה, הרגשתי את זה וידעתי את זה כל השנים. כאשר יצאתי מהחדר שלו קראה לי הרבנית בת שבע ע"ה שהייתה במטבח, ואמרה לי 'לא יכול להיות שאבא יהיה לך לאבא ואני לא אהיה לך לאמא, הוא אבא שלך ואני אמא שלך'. וככה הרגשתי כל החיים

סיפורו המדהים של הרב סנדר פרייזלר, 'שאומץ כ' בנו' של מרן שר התורה זיע"א

להעיר אותו. הבאתי את בני הקטן דודיק. אמרתי לו 'זה דודיק, הוא לומד טוב, תברך אותו'. הוא פתח את העיניים וחיך. אמרתי להגאון רבי 'צחק שאול קנייבסקי. תראה איך הוא מוחיך אלי, אני רואה שהוא אוהב אותי ורואה אותי, אבל לא יכול לדבר איתי. הוא לא מצליח לדבר איתי - המילים שלו נבלעות'.

מה ההיכרות הראשונה שלך עם הרב זצ"ל?

"אני זוכר את המשפט שהוא אמר לי אחרי פטירת אבי זצ"ל, שאני יכול לבוא אליו תמיד. אמרתי לו אני צריך אבא, לא סתם בן אדם. הוא הסתכל עלי בעיניו החודרות, ואמר לי 'אני אהיה לך אבא ואתה תהיה לי לבן', כך במילים האלה, אני זוכר את זה, הרגשתי את זה וידעתי את זה כל השנים'.

"כאשר יצאתי מהחדר שלו קראה לי הרבנית בת שבע ע"ה שהייתה במטבח, ואמרה לי 'סנדר בא הנה'. התפלאתי, מאיפה היא יודעת שקוראים לי סנדר? היא אמרה לי 'לא יכול להיות שאבא יהיה לך לאבא ואני לא אהיה לך לאמא, הוא אבא שלך ואני אמא שלך'. וככה הרגשתי כל החיים. יש אביו המביאו לעולם הזה, ורבו מביאו לעולם הבא. אבא (מרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל א.ר.) הביא אותי גם לעולם הזה וגם לעולם הבא. לא יודע איך הייתי עומד על הרגליים בלעדי

עם ישראל הוריד כנחל דמעה, בהסתלק גאון הדור והדרו, מרן רבינו שר התורה רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, שהאיר את שמיה של היהדות החרדית עשרות שנים והותיר אותנו לאנחות. "כולם היו בניו", אינה קלישאה. ביתו היה פתוח לכל, ולא בכדי, אלפים רבים הרגישו 'מקורבים' ו'בני בית', אלא שיש גם מי שגדל על ברכי מרן זצ"ל. רבי חיים ורעייתו הרבנית בת שבע ע"ה הובילו אותו לחופה, הוא קרא לו 'אבא', הרבנית הייתה עבורו 'אמא' לכל דבר, וכעת, הוא מדבר לראשונה, הלוא הוא הרב סנדר פרייזלר.

הרב פרייזלר התייתם לאחר פורים תשל"ד מאביו רבי אברהם יעקב פרייזלר ז"ל. "מרן רבינו נתן לי את האהבה כל השנים יחד עם הרבנית ע"ה, וידעתי והרגשתי שהוא אבא שלי, מה גם שהוא אמר לי שהוא אבא שלי מאז התייתמתי. והנה עכשיו אחרי פורים תשפ"ב אני מקבל את השמועה הכואבת בפעם השנייה. יארצייט כפול ומכופל", הוא פותח את השיחה.

"הרבה פעמים במשך השנים הילדים שלי שאלו אותי 'אם אצטרך להגיד קדיש אחרי שסבא רשב"ם ילך לבית עולמו?' לא אהבתי את השאלה הזאת. אמרתי להם 'לא שואלים שאלות כאלה'. עכשיו אני כבר לא צריך לתת להם תירוץ, כי הקב"ה המסובב לכל הסיבות סיבב את זה באופן שלא יהיו לאף אחד שאלות'.

פרייזלר, מלמד תשב"ר בתלמוד תורה בבני ברק, לא מפסיק לדמוע מאז פטירת שר התורה זצ"ל. "זה מאוד קשה לדבר, צריך להיות חזק. יהודים מתקשרים אלי, וקשה לי לדבר עם כל אחד ואחד, אבל כיוון שאני יודע שהדבר יביא חיוק, אני מוכן לדבר'.

"בשבועיים האחרונים מספר הרב פרייזלר בבכי על התקופה האחרונה בחיי מרן זצ"ל. "לחשבת לי לעצמי בלב, איך השנה הוא יעשה סיום הש"ס בפסח? חסר לו דפים! ניסיתי להעיר אותו בכל הכוח, ניסיתי, ניסיתי. ליטפתי לו את היד, ניסיתי להעיר אותו, אמרתי לו 'אבא תלמד!' בפרשת משפטים עוד הצלחתי. אמרתי לו אני אקרא לך את הפרשה בקול, התחלתי לקרוא את 'ואלה המשפטים' בקול רם. הוא פותח את העיניים הטהורות שלו והרגשתי את היד שלו, שהוא מודה לי שהוא יכול ללמוד קצת'.

הרב פרייזלר ממושיך ומתאר את התקופה האחרונה המצמררת בחייו של מרן זצ"ל: "בשבועות האחרונים ראיתי שאני לא מצליח

**"הוא הקדיש לי מהזמן שלו
לשבת ללמוד איתי. שנים ניסיתי
לחשוב איך אני יכול להחזיר לו
טובה, לא מצאתי שום דרך. הוא
לא צריך כלום כלום. איך אפשר
להחזיר לו קמצוץ ממה שהוא
נתן לי יחד עם הרבנית ע"ה?!"**

הייתי הורס את הכל. אז הוא לא היה מספר ואומר לי: 'אתה מכיר, אז אני לא מספר'. זה נשאר לו פחד מהשיבה. כשהוא היה בשיבה, ישיבת לומז'ה, אחד מתלמידי החפץ חיים היה שם ר"מ ומשגיח ר' אליהו דושינצ'ר. ר' אלה הביא מדרש לבחורים שכל בן אדם מוקצב לו כמה מילים הוא יקבל בחיים שלו. היה לרב פחד שאם יגמור את המילים הוא לא יוכל לדבר יותר". "וכך, בשנה האחרונה הוא בקושי דיבר. הייתי אצלו המון עם אנשים ושאלות רבות, היה אומר מילה אחת 'כן' - 'לא'. הייתי מנסה לסחוט עוד קצת, אז היה אומר 'כדאי', 'צריך' ממש מילה אחת. התקמצן על המילים. בשבועיים האחרונים הוא כבר לא דיבר מילה".

"אוי מי מוכה לך שם עכשיו בשמים?" נאנח הרב פרייזלר. "סבא הגדול מבני ברק הסטייפלר זצ"ל והסבא הגדול מירושלים מרן הרב אלישיב, הרב'ה של מרן הרב שך ז"ל ומרן ר' אהרן לייב שכל הזמן היה מתפלל עליך. נשארנו יתומים, תתפלל עלינו ותהיה מליץ יושר".

(נערך מתוך כתבתו של א. רבינא מתוך עלון 'חלקי בעמלי')

אבא. אמא בת שבע ואבא ר' חיים העמידו אותי על הרגליים. את כל החיים אני חייב להם".

"אני זוכר שהוא הוביל אותי לחופה ביחד עם הרבנית ע"ה, הוא ביקש מר' אהרן לייב שטיינמן שיסדר לי חופה וקידושין, אנשים שאלו אותי בפני הרב זצ"ל למה הרב לא מסדר לך? הרב חיך, איזה אבא מסדר לבן שלו חופה וקידושין?" הרב פרייזלר לא מסוגל לעצור את הדמעות: "תמיד בלבתי לו את המוות, הוא ישב איתי, היה מלטף לי את היד בשיא הנעימות גם חצי שעה לפעמים, אני לא מגזים - עם כל הסבלנות. היה עונה לי לכל השאלות, ככה במשך שנים על גבי שנים".

הייתם לומדים יחד?

"הוא אמר לי לפני הרבה שנים 'בוא נלמד', ואני לא הבנתי איזה זכות זה ללמוד עם כזה צדיק. חשבתי שאני עושה לו טובה, כך הוא נתן לי להרגיש. הוא הקדיש לי מהזמן שלו לשבת ללמוד איתי. שנים ניסיתי לחשוב איך אני יכול להחזיר לו טובה, לא מצאתי שום דרך. הוא לא צריך כלום כלום. איך אפשר להחזיר לו קמצוץ ממה שהוא נתן לי יחד עם הרבנית ע"ה?!"

הרב פרייזלר נזכר בימים שאחרי פטירת הסטייפלר זצ"ל, "באותו זמן אני חושב, לא ידעתי שהוא 'גדול' אבל ידעתי שהוא אדם טוב וצדיק. הרבה פעמים הייתי שואל אותו שאלות, אמר לי זה צריך לשאול את הרב שך, אלו שאלות של גדול הדור. אני זוכר כשמועצת גדולי התורה התכנסה, שאלתי אותו למה אתה לא נכנס? הוא אמר לי למה אני צריך להיות שם? שם זה רק הזקנים של הדור".

ספר לנו איזה אנקדוטה מר' חיים הבן אדם, 'האבא'...

"פעם בשולחן שבת אני זוכר, אם הרבנית הייתה אוכלת איתנו יחד עם הבנות, הוא היה אומר דברים על שולחן שבת. המון משלים מהמגיד מדובנא. הוא היה מתחיל כך: 'הדובנא מגיד היה אומר', ואז היה אומר את הסיפורים שלו. ואני שמתי לב שיש לו הכל מסודר לפי כל פרשה. וכך כל שנה היה חוזר על אותו סיפור של שנה קודמת. אם הייתי אומר לו שאני נזכר או שאני מכיר את הסיפור,

**מתומצת
ממוקד זכרור**

077-2222-666
שלוחה 1/2

מהזור חדש בדרך היומית בהלכה

התחלה חדשה

שיעור חדש בעברית

עכשיו בקו השיעורים
של דרשו

כאשר באים לבית הדין שני אנשים שנראים כיראי שמים, איך אפשר לדעת מי דובר אמת ומי משנה מן האמת? - כך נשאל מרן הגאב"ד הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל. בתחילה שתק הרב וסירב לענות, אך לאחר שהפצירו בו רבות, ענה: 'הקב"ה שם בפיו של הרמאי שייכשל בלשונו ויאמר טענות שיש בהם כדי הודאה על שקרו'

על כהנים ודיינים, ומידת החסד

מאת: הרב יהושע לייבזון

בפרשת השבוע כשאנו עוסקים בדיני נגעים כשהטהרה והטומאה של הנגעים נקבעת לעיני מראה הכהן, חיפשתי בכמה ספרים ענייני כהנים ודיינים. הגיע לידי הספר 'דרש דוד' שבהוצאת 'דרשו' על מסכת אבות ובו מאמרים שונים של נשיא 'דרשו' הרה"ג רבי דוד הופשטטר שליט"א על ענייני פרקי אבות. בתוך המאמרים משולבים סיפורים מרתקים מגדולי ישראל. ליקטתי עבורכם כמה סיפורים מעניינים. ותחילה במה שפתחנו על ענייני הכהן. מצאתי משהו מרתק בשם מרן הגאון רבי ניסים קרליץ זיע"א. תחת הכותרת: הדיין צריך לפשפש במעשיו כדי שייסעו לו מן השמים להכיר מי מבעלי הדינים דובר אמת..

'כאשר באים לבית הדין שני אנשים שנראים כיראי שמים, איך אפשר לדעת מי דובר אמת ומי משנה מן האמת?' - כך נשאל מרן הגאב"ד הגאון רבי ניסים קרליץ זצ"ל.

בתחילה שתק הרב וסירב לענות, אך לאחר שהפצירו בו רבות, ענה: 'הקב"ה שם בפיו של הרמאי שייכשל בלשונו ויאמר טענות שיש בהם כדי הודאה על שקרו'.

ושבו שאלוהו: 'ומה יעשה הדיין כאשר דברי שניהם נראים אמת, והקב"ה לא שם בפי אחד מהם הודאה על שקרו?'

גם לשאלה זו לא ענה רבי ניסים מיד, ורק לאחר שתיקה ארוכה אמר: 'במקרה כזה, צריך הדיין לפשפש במעשיו ולחזור בתשובה, שהרי לא מסייעים לו מן השמים!..'

בנוסף מצאתי בספר המרתק, כמה סיפורים על חסד וקירוב רחוקים. וכך כותב הרב הופשטטר שליט"א:

אנשי שארית הפליטה ששרדו את השואה האיזומה, בחרו בשארית כוחותיהם לראות את החיים ואת האור, במקום מראות המוות והחושך שראו עד עתה; ומכוח האמונה והתקווה בנו עולם חדש לאחר חורבן יהדות אירופה.

בכללם היו גם הורי היקרים והאהובים, אבי מורי הר"ר נתן נטע יצחק ואמי מורתי מרת חיה שרה ע"ה, שניצלו ממהומות-המוות בהונגריה לאחר שחוו על בשרם תלאות וייסורים אשר לב בשר יתקשה

לעמוד בהם, ובתעצומות נפש וגבורת עוז באו אל ארץ נכר והקימו עולם חדש, עולם של תורה, בהקמת הישיבה הראשונה בטורונטו שבקנדה, מתוך הכרה והבנה שללא ישיבה, עתידה של הקהילה היהודית אינו מובטח כלל; וכן עולם של חסד, בפעילות נמרצת למען הכנסת כלה וביקור חולים.

לאחר פטירת אמי ע"ה, אבי הכ"מ חלם אודותיה חלום, בו ראה את הפסוק 'עולם חסד יבנה'. דבר החלום התיישב היטב על ליבנו, בידענו כי אכן עולם חדש הוקם, כשמרכזו הוא עמוד החסד שהעמידו הורינו היקרים.

לנח עמדה זכות זו בבניית העולם אחר המבול, והורינו הכירו והבינו שרק מכח עמוד החסד, יזכו לבנות עולם חדש.

והנה סיפור מיוחד על מרנן הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל והגאון רבי שמחה וסרמן זצ"ל:

לפני שבעים שנה, כשעדיין לא היה כל כך מצוי שאנשים יעסקו בקירוב רחוקים, ובפרט ראשי ישיבות, החל הגאון רבי שמחה וסרמן זצ"ל, בן הגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן הי"ד, לעסוק בעניינים אלו. בהזדמנות שאלתי אותו מה הביא אותו לענין זה?

**שנים רבות לאחר מכן נכנס ר'
מרדכי אל רבו, האדמו"ר בעל
ה'אמרי חיים' מויזניץ זצ"ל, ושאל
אותו האם כדאי לו לשוב לשמו
האמיתי - 'מרדכי גרינפלד'. אמר
לו הרבי: 'בכל פעם שמישהו
קורא לך 'מרדכי וינברגר',
נעשה רעש גדול בשמים**

כאשר עמד ר' מרדכי על רציף הנמל ונפרד מידידו ענגיל, פרץ ענגיל בבכי ואמר: 'איך אצא מכאן? איזו מדינה תסכים להכניס אותי אחר שחליתי במחלת הטיפוס? האם נגזר עלי לסיים כאן לנצח את חיי?!'. ליבו הרחום של ר' מרדכי לא עמד בבכיו של ענגיל, ובכוחות על טבעיים עמד ונתן לו את אישור הכניסה שלו, באומרו: 'מעתה קוראים לך 'מרדכי גרינפלד', קח את האישור שלי, היכנס לקנדה ובנה לך חיים חדשים'. ענגיל הפליג לקנדה כדי להתחיל שם חיים חדשים, ואילו מרדכי גרינפלד חזר למחנה הפליטים בתקווה שימצא הזדמנות נוספת לצאת מאפילה לאורה.

כעבר זמן רב השיג ר' מרדכי אישור כניסה חדש לקנדה על שם אדם בשם 'וינברגר', ומאז הפך שמו ל'וינברגר', וכך הצליח בחסדי השי"ת לצאת מהגירוש האירופי ולבנות חיים חדשים.

שנים רבות לאחר מכן נכנס ר' מרדכי אל רבו, האדמו"ר בעל ה'אמרי חיים' מויזניץ זצ"ל, ושאל אותו האם כדאי לו לשוב לשמו האמיתי - 'מרדכי גרינפלד'. אמר לו הרבי: 'בכל פעם שמישהו קורא לך 'מרדכי וינברגר', נעשה רעש גדול בשמים מגודל מסירות הנפש שיכול יהודי למסור עבור זולתו! חבל לך להפסיד זאת!'. (לסיכום: ספר מומלץ ביותר..)

וכך אמר לי: "אם רואים שיש סייעתא דשמיא צריך לקפוץ על העגלה...". הוא המשיך זאת לאדם המבקש לקנות סחורה ביריד ורואה שאנשי העסקים המבינים פונים כולם לדוכן מסוים, הרי בודאי שגם הוא יפנה לשם, מתוך הבנה שכנראה שם כדאי להשקיע... "בקירוב רחוקים" - אמר רבי שמחה - "רואים סייעתא דשמיא מיוחדת, כנראה שזהו רצונו של הקב"ה..."

הדמעות של הסבא והסבתא גרמו לנכד לחזור בתשובה

בראשית הקמתו של ארגון 'אחינו' העוסק בקירוב רחוקים, ביקשתי ממרן ראש הישיבה הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל שיכתוב כנשיא הארגון. בתחילה אמר לי שהדבר קשה עליו, כיון שהוא טרוד מאוד ואינו רוצה ליטול על עצמו עול נוסף. אולם לאחר שהדגשתי בפניו את חשיבות הדבר עבורנו, בהיותנו זקוקים לגדול העומד על גבינו אשר ינחה אותנו בדרך המסורה לנו מדור דור, הסכים. ואכן, מאז בכל שאלה וענין שהתעוררו אצל רבני הארגון, נכנסו אליו הרבנים והוא הורה להם כדת מה לעשות.

פעם אחת, בעת שדנו בכמה סוגיות בענייני קירוב רחוקים אצל בני הנעורים, התפעלתי באוזניו מהתופעה הברוכה שנערים צעירים שהתחנכו על ברכי הכפירה והוריהם רחוקים מכל זיק של יהדות, מתעוררים לתשובה ומתקרבים ליהדות, נענה רבי מיכל יהודה ואמר: 'גם כשרואים יהודי רחוק ומנוכר, ויודעים שאף אביו היה כמותו, מכל מקום יתכן שהיה לו סבא או אבא של סבא או סבתא, שהיו יהודים יראים ושלמים, והם שפכו דמעות על צאצאיהם, ודמעות אלו אינן חוזרות ריקם, והן הן אלו שגרמו לנכד לשוב בתשובה שלימה...!'

ולסיום נביא סיפור מדהים על חסד אמיתי על האיש שפעם קראו לו 'מרדכי גרינפלד', והיום קוראים לו 'מרדכי וינברגר' לאחר השואה האיומה שהיו יהודים רבים במחנות פליטים ועשו מאמצים גדולים לקבל אישורי כניסה לקנדה, אך שלטונות קנדה העניקו אשרות כניסה רק לאנשים בריאים, ללא כל בעיה רפואית. הר"ר מרדכי גרינפלד נבדק ונמצא בריא, ואכן קיבל אישור כניסה לקנדה. אולם לחבירו הטוב, ענגיל, לא ניתן אישור כניסה, בשל עברו החולני במחלת ה'טיפוס'.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

למה העליה שבסוף מסלול ה'יהודיה' קשה מאד, ואילו העליה שבסוף מסלול ה'זויתן' - אינה קשה כל כך, למי שמכיר או יודע שניהם בסך הכל עליה של כ-80 מטר...

שאלון נבחני ה'דף היומי בהלכה' עם ההתחדשות הרבתית
לרגל התחלת המחזור השלישי - חורף תשפ"ב

הרה"ח אהרן כהן שליט"א

לזה כולם מסכימים פה אחד. את זה אף אחד לא צפה. שיערו העריכו, זה יותר וזה עוד יותר, אבל על כזה אש להבה ללימוד ההלכה אף אחד לא העלה בדעתו. מכל עבר ומכל מקום מתוודעים על פתיחת שיעורים חדשים לצד התרבות הלומדים בשיעורים הוותיקים ובעיקר העיקרים אלפי ורבות לומדים הצטרפו והתחדשו בהתחלת המחזור החדש ב'דף היומי בהלכה' לזכות לידיעת ההלכה. כאמור וכידוע אחד מהמעלות העיקריות שיש בתכנית ה'דף היומי בהלכה' הוא המסגרת המבחינים החודשיים שלצד הסיוע המעשי לסיכום ותמצות הלימוד החודשי הרי זה גורם מדרבן לעמוד בעקביות בסדר הלימוד בהבנה ובבהירות לצד תוספת ההשקעה בשינון וחזרה בכל שבוע על הלימוד השבועי לצד חזרה נוספת בכל חודש לקראת המבחן החודשי.

לתועלת רבבות אלפי המצטרפים החדשים פנינו השבוע לשיחה עם הרב יאיר רינמן שליט"א מחשובי אברכי הכולל 'תורה לשמה' באחוות ברכפלד שזכה להשתתף ולהיבחן במחזור הקודם על כל ששת חלקי המשנה ברורה, לשמוע ולהחכים. למען נצליח.

מתי הצטרפת ללימוד הדף היומי בהלכה? התחלנו בשיחתנו.

האמת, פותח הוא בנעימות. כבר הרבה שנים שאני זוכה להתחיל את היום עם חברותא בלימוד משנה ברורה, ואז כשהתחיל המסלול של מבחני דרשו בסדר ה'דף היומי בהלכה', זכינו והצטרפנו לסדר הלימוד, כשמאז שיצא המשנה ברורה מהדורת 'דרשו', אנחנו לומדים בו ונהנים מהעיון בביאורים והערות שעל הדף המוסיפים הרבה להלכה ולמעשה.

מה גרם לך להצטרף ולהבחן על ה'דף היומי בהלכה'?

עצם ההצטרפות למסגרת המבחינים החודשית מסייע במאוד לידיעת ההלכה, מסביר הוא בחן. כיוון שאז אנחנו מרוויחים 'מחייב' של לימוד בעקביות למען נצליח במבחן המסכם החודשי, כך שאנו מגיעים ביתר קלות למטרה לקניית ורכישת ההיקף ההלכתי החודשי.

מהו סדר לימודיך במשך החודש, לפני המבחן החודשי?

בכל יום לאחר הלימוד, אני כותב ומסכם לעצמי את העמוד היומי באופן נקודתי ומתמצת, לדוגמה - דעת השו"ע בסתם, "א בשו"ע, שיטת הרמ"א, הכרעת המשנ"ב, הוספת הביאור הלכה שבמקרה מסוים יש להקל כשיטת השו"ע לצד ההוספות ההלכתיות שבהערות

'דרשו'. בהמשך, בסוף החודש לצד העיון בלימוד החודשי אני נהנה ועובר על הסיכומים האישיים כחזרה וריענון הלימוד.

זכור לך איזה סיפור מיוחד של השקעה בלימוד/השתתפות במבחן וכדומה?

זה משהו שמלווה אותך כל הזמן, מגיב הוא בחיוך מאושר. בכל חודש רגיל בוודאי, אבל זה כל הזמן. למשל, אין מתיקות גדולה יותר לשבת ב'ימי בין הזמנים' בטויל בגינה מרוחקת או על שפת הים ופשוט לחזור בנעימות על הלימוד החודשי.

האמת הוא שמאז שהצטרפתי למבחינים. מגביר הוא את קולו. אני מוצא את עצמי נדהם כל פעם מחדש, איך שבלא שימת לב זה נעשה חלק מהחיים האישיים הרוחניים שלי. כבר היה הרבה פעמים שנזקקתי לנסוע או לשהות בעיר אחר בזמן המבחן, ובכל פעם באינסטינקט טבעי ביררתי על מקום המוקד הקרוב ושמרתי על העקביות במבחן, כך גם כשהייתי במקום נידח (מבחינתי) שאפילו לא ידעתי עם קיומו, נתוודעתי לראות שלא רק שישנם שם יהודים לומדי הלכה, אלא 'דרשו' כבר ייסד שם מוקד פעיל.

אבל זה לא רק העקביות במבחינים, מתלהב רבי יאיר. לא פחות חשוב זה העקביות והקביעות בלימוד היומי. כשהוא מציין: אני זוכר שפעם שסעדתי קרוב משפחה בבית החולים 'בשערי צדק' ואז מצאתי פינה שקטה עם שולחן, וישבתי ולמדתי בהנאה ואף סיכמתי כהרגלי את הלימוד היומי. היה גם פעם, נזכר הוא בדברו, שהייתי עם חולה בבית החולים רמב"ם בחיפה, הכנתי מראש צילום

מפעם לפעם אתה נתקע בשאלה במבחן, אפילו כזו הנראית לך פשוטה ביותר, ואתה שואל את עצמך, בשקט, מה באמת התשובה... הבעיה היא לא בשעת המבחן, עוברים על התשובות הנכונות ויודעים. אך זה מראה באופן ממשי, עד כמה לימוד ההלכה חשוב ונחוץ עד מאוד.

שני סיפורים זעירים אחרי המבחן הגדול והראשון במחזור 'הדף היומי בהלכה' - אדר ב' תשפ"ב

הרה"ח אהרן כהן

עמדתי במוקד החדש בשכונת 'רמות אברהם-בית שמש' בביהמ"ד 'מתמידים'. עודי עומד משתומם מציבור הנבחנים ההולך וממלא את המוקד החדש שזה עתה נפתח. על חלקם הגדול ניכר שהם משתתפים חדשים, כשהם מבקשים ומבררים איפה לכתוב הקוד, ומה עושים כשאין קוד, כשהרכז המסור עונה לכל אחד ברוגע ובתשומת לב.

ואז אני מבחין בשכני, יושב מרוגש כולו, נראה כבר לקראת סיום המבחן, מסמן ב'דף המיוחד' את התשובות הנבחרות המועבר למשרדי 'דרשו'. ואז נעמד על מקומו, בחיוך מלא מעביר את 'טופס המבחן' לרכז ומקבל את דף התשובות הנכונות. ואז הוא מבחין בי. אני עדיין המום מעצמי. ניגש אלי כשהוא עובר איתי לעזרת הנשים החדשה שזה עתה נבנית. בידי אווזו הוא סוער קימעא שני דפי המבחן. הדף בו סימן את התשובות הנכונות לדעתו לצד דף התשובות הנכונות.

ממה אתה יותר המום? מהמבחן שמילאת או מהתשובות שהם מילאו. אתגרתי אותו בחיוך. האמת. נענה הוא לתפקיד ברצון. אני המום משניהם, כשהוא מוסיף ומשתף ברגשי ליבו; כמו כולם הצטרפתי ללימוד ההלכה. המעמדים האדירים לא מאפשרים לאף אחד להישאר לעמוד בצד. בסוף, כולם מבינים ומסכימים שכדי לחיות כמו 'יהודי חרדי' חייבים לדעת הלכה. וכדי לדעת צריך ללמוד. מנמק הוא בהתלהבות משכנעת.

עד היום אמרתי את זה, כשקולו גובר בהתלהבות פנימית הבערת החוצה, מעכשיו, אחרי המבחן הזה, כשהוא מונעע בידי את שני המבחנים. הפנמתי באמת, שחייבים לדעת הלכה. סיים בקול רוטט. שתקתי לרגעים, אחר כך, בקשתיו שיפרט יותר למה הוא מתכוון. אולי זה אף יזכה עוד הרבה יהודים. השתמשתי בקלף המנצח כל לב יהודי.

אתה יודע מה הרגשתי בשעת המבחן. פותח הוא בשאלה רטורית כשהוא ממשיך; בחלק גדול מהשאלות, הרגשתי את עצמי, מאושר. כן, ברוך השם, כיום אני כבר יודע, מה ההלכה ואין נוהגים, הרי למדתי ושיננתי את זה החודש.

אך מפעם לפעם, אתה נתקע בשאלה במבחן, אפילו כזו הנראית לך פשוט ביותר, ואתה שואל את עצמך, בשקט, מה באמת התשובה; מה עדיף לעשות מצווה בפרהסיא או בצנעה? האם מותר ליטול

ידיים ממי שלא נטל? באם נזכר אחרי התפילה שלא אמר 'אלוקי נשמה' מה יעשה? לוקח טלית לא שלו לעלייה לתורה, צריך לבדוק הציציות?

הבעיה הוא לא בשעת המבחן, אני יעבור על התשובות הנכונות ואדע מהי ההלכה למעשה. אך זה מראה באופן ממשי, עד כמה, לימוד וידיעת ההלכה חשוב ונחוץ עד למאוד. כשהוא שא"ה בחודש הבא אשקיע ביתר שאת. חתם את דבריו, כשהוא מתפנה לעבור על דף התשובות הנכונות, לדעת אכן להלכה את המעשה אשר יעשה.

מעניין לעניין, באופן אישי. השבוע, ביום ראשון נוכחתי לדעת שאפילו רק שאלה במבחן על הנלמד בסדר לימוד בספר 'חפץ חיים' גרמה לי להפנים עד כמה אנו צריכים 'לדון לכן זכות'.

היה זה בתפילת שחרית, באמצע ברכות 'יוצר אור' בזווית עיני הבחנתי במתפלל בשולחן שמאחורי, המזדרז לחלוץ את תפיליו ומזדרז להניח תפילין דר"ת. כנראה יש לו צורך חיוני לנסוע איפשהו, כך שהוא מיהר להתפלל ביחידות, מיהרתי להרהר מנסה לדון לכף זכות נזכר בשאלה המחדדת ש'בצדק תשפוט עמיתך' זה מצוות עשה דאורייתא.

אני מנסה להתרכז שוב במילות התפילה, אך לצערי אני מוצא עצמי מסתבך במחשבות וחשבונות. הוא פשוט קר וקל דעת, אני שופט

את דרשותיו בשבת הגדול היה דורש הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגר בקול חוצב להבות אש, היה ממליץ טוב ויושר על נשים צדקניות - אשר עוסקות שבועות רבים קודם הפסח בניקוי הבית מכל שמץ ומשהו חמץ, באומרו: "אשרי להם ואשרי חלקם בזה ובבא"

הרש"צ גנץ שליט"א ראש חבורה בק"ק נדבורנה ומשגיח רוחני ב'מבצר התורה' אלעד מעלה אוצר עובדות מרתקות הנהגותיהם בקודש על טירחתם בעמל רב להשבית בעצמם, לנקות, לקרצף, בכל פינה ופינה ובכל מקום שידם הייתה מגעת • וצונו על ביעור חמץ

שמא הוכנס לשם חמץ, היה בודק ומחפש חיפוש אחר חיפוש שעות מרובות. ועד כדי כך לא חס על כבודו - מספר בנו רבי שמעון - עד שאפילו את הלול של התרנגולים שבחצר ביתו היה בודק לבד. זאת, על אף שהיו לו תלמידים רבים, אבל הוא עשה את הכל בעצמו, ולבדו בדק. כי היה מקפיד על קיום המצוה בעצמו ולא בשלוחו.

אף את הנרתיק התפילין יש לנקותו מחמץ

מפאת גודל זהירותם של מאורי ישראל לשבטיו מאיסור החמץ, והקפדתם אף על משהו קל, ראו להיוהר לבדוק את כל חפציהם, וגם בדברים שלא עלה דעתו של אדם בכך. סיפר הרה"ק רבי אליעזר זאב מקרעטשניץ זי"ע שפעם אחת, באמצע תפילת שחרית של ערב פסח, עלה במחשבתו, שהיות ונרתיק הטלית -ותפילין לא נשמר כהוגן כל השנה מפרורי חמץ, כי לעיתים מחלקים בבית המדרש מזונות וי"ש לתיקון וכדומה, ויארע לפעמים שנופלם אי-אלו פרורי חמץ לתוך הנרתיק, הרי צריכים לנקותו. תיכף ומיד אחר התפילה ניקה בעצמו היטב הנרתיק ואף הפכו לצידו הפנימי לנקותו היטב, ואחרי כן גדלה שמחתו מאד, שחידש דקדוק בעניני פסח, שהוא "מילתא דלא רמיא עליה דאיניש".

בדומה לזה המשיך לספר הרה"ק מוהרא"ז זי"ע שער בשחר ימיו כאשר מתגורר היה בנדבורנה, עלה בדעתו, כי מבשבת קודש מניחין

בימים הללו טרם כניסתנו לימי הפסח, בני ישראל לדורותיהם מהדרים בכל כוחם ונפשם להכין את ביתם כראוי לקראת החג, לנקות, לקרצף, לשטוף ולרחוץ את מעונם וכל כליהם, להגעיל ולהשיר, ולבער את כל החמץ שבאמתחתם. ומעוררים הם בכך זכויות גדולות להשפיע את שפע החג במרומים. נעלה בין בתרי השורות עובדות מעניינות ופנינים יקרים שחוו וראו אצל גדולי צדיקי קמאי שבכל דור דור, שהחמירו על עצמם, וראו לנכון בעצמם לבער את חמצם מכל וכל, לבדוק את בדקי ביתם, ולהוציא את מוצרי החמץ, להטריח את גופם בטירחות יתירות, ולממש את מצות הביעור בהדור רב תוך חומרות והידור מפליא. דבר מעניין, וגילוי מרהיב כתב לאמר בספר "קב הישר" פרק ד: "יש קבלה בידי, כל טורח שאדם מטריח עצמו לכבוד יום טוב של פסח, והוא עייף ויגע בטורח, אזי בעסק הזה, הוא הורג כל המזיקין הנקראים נגעי בני אדם".

מצוה בו יותר מבשלוחו

תלמידים רבים ואף משרתים היו לו למרנא ורבנא בעל החתם סופר זי"ע. ואפילו הכי, את ההכנות לחג הפסח לא הטיל על אף אחד מהתלמידים הרבים, או על אי-מי מן המשרתים. בעצמו היה עושה את הכל, ואף שלפעמים היה הדבר קשה עליו מחמת בריאותו.

פעם נשאל לסיבת הדבר על ידי בנו הגה"ק רבי שמעון סופר זצ"ל ששאלו: "אבא, הן בכל התורה כולה יש דין של שליחות, ולמה זה לא תוכל להטיל מלאכות שונות על שליח שיעשה זאת?"

נענה אביו בעל החת"ס ואמר: "בליל הסדר אנו אומרים בהגדה של פסח 'ועברתי בארץ מצרים והכיתי כל בכור', ועל זה אומר בעל ההגדה 'אני ולא מלאך, אני ולא שרף, אני ולא השליח, אני הוא ולא אחר'. ואם הקב"ה עשה את הכל בעצמו ללא שליחים, הרי שבפסח אין מביטים על דין שליחות בקיום המצוה עצמה, וצריך את הכל לעשות לבד".

ואכן, כך היה מנהגו של מרנא החת"ס, כפי שלימים סיפר בנו רבי שמעון זצ"ל: את כל סידור ענייני מכירת חמץ היה עושה לבדו, ועד שנתו האחרונה. גם כאשר בדק חמץ היה הולך בעצמו מפנה לפינה ובודק הכל בעמל רב. את הבית והעלייה היה בודק בחומרא יתירה, ואף גם את כל הארגזים שהיו בביתו. ובכלל, בכל מקום בו היתה אפשרות

שנבראו מו הק'ראצין ש'אבין ר'יבן ק'אשרן שלהם, והיו לנו למליצי יושר לפניך, והבן! - (תורת איש עמ' קעט) - דבריו הנלהבים שופכים אור וחיות חדשה בגודל מעלת ההכנה לחג הקרב ובא...

על מליצתו של בעל הקדושת לוי האמור, מסופר כי אצל הרה"ק רבי אשר מסטולין-קרלין ז"ע פנו אליו בני תלמידיו כי עבודה קשה הינו אצלם בפרוס הפסח, כדי לגרר ולהקציע בדקדקנות את השולחנות המחוספסים, כדי לנקות אותם מכל פירור חמץ ולהוציא מכל סק את הפירורים שנפלו לתוכם במשך כל ימות השנה. על כן אמרו להרה"ק רבי אשר ז"ע - כי הרבה יותר קל והרבה יותר מהודר לעשות שולחנות חדשים לפסח. נענה הרה"ק ואמר: "ואם תעשו כן, מה יעשה הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב שהמליץ טוב על בני ישראל ואמר: רבש"ע, כשיבוא השטן לקטרג לפניך יעלה לפניך קול הגירוד והגרירה של שולחנות החמץ לפני חג הפסח, ויחריש את קולו. דברי אהרן, עמ' לו הגדש"פ עוז והדר

מצא גלוסקא יפה

לא הירפו אלו הצדיקים מלנקות ולכלות את החמץ השרוי בביתם, ואף בליל בדיקת חמץ טרחו בגופם לבדוק יותר מיכולתם לבטל את החמץ כליל ולהשמידו לגמרי.

טירחה רבה היה טורח הרה"ק רבי יצחק מספינקא בעל החקל יצחק ז"ע בעת בדיקת החמץ, כשהוא עושה זאת בעזרת מקורבו רבי צבי יוסף הופמן זצ"ל. שעות ארוכות היה בודק, מטפס לבדוק גם את גגות הארונות, ואף גם מתחת למיטות. ולא נחה דעתו, עד שפעם אחת ביקש את הסולם כדי לעלות עליו ולבדוק בשעון האורולוגין הגדול שבחדרו. רבי צבי יוסף ראה כי הרבי כבר קרוב לכדי אפיסת כוחות. ומחמת כן ניסה להניאו מלבדוק בשעון האורולוגין, באומרו: והרי הוא מקום שאין מכניסין בו חמץ, ולמה הוא צרך בדיקה? אלא, שהרבי לא יתר, ורצה בכל אופן לבדוק בתוך השעון.

הרבי טיפס על הסולם לעבר השעון ופתח בחלון הזכוכית, חיפש תחת לוח הספרות, ואף גם בדק בחלקים הפנימיים, ואז לפתע... שלף משם חלה קטנטנה מ"ב החלות, שהיה רגיל לחלק בשעת סעודה שלישית... לאחר חקירה התברר שאחד מנכדיו של הרבי שמר על החלה כסגולה, והצפינה שם. "ואתה אמרת כי אני טורח טירחה יתירה לשוא?" - אמר הרבי לר' צבי יוסף ז"ל - "והלא כל טירחותי במשך כל השנים, כדאיות היו עבור חלה זו. ולא עוד, אלא שגם ביטול החמץ בפה לא היה מועיל לכך, שהרי ביטול מועיל רק לחמץ שאינו רוצה בקיומו, ואילו מי שהחביאה כאן רצה כן בקיומה... (שושלת ספינקא, שצב. מעשה צדיקים עמ' כ)

בשורות זעירות הללו ניסנו לפקוח עין ולהעיף מבט על הנהגותיהם בקודש של רועי הדורות, על הקפדתם וזהירותם היתירה, נלך בדרכים הללו נבער את החמץ ונשביתו כליל מתוך ביתנו, תוך הידור רב וזהירות רבה, ובכך נקיים את מצות החג בכשרות כראוי וכיאות.

לפעמים את השטריימל על השולחן שסועדים עליו, עלולים להימצא בו פירורין משיירי מאכל של חמץ. תיכף כשעלה מחשבתו זאת, נטל בהתלהבות השטריימל וניעררו בעוז לשם מצוות ביעור חמץ, ובדק היטב בין כפליו ומכל צדדיו עד שהוכשר לפסח. והוסיף ואמר: "ראו מה מצוה עושה, שטריימל שהיה לי בעת הזו, כבר מיושן ובלוי היה מאוד, ואותה שנה, בליל התקדש החג לאחר תפילת ערבית ניגשו אלי מקורביי ובירכוני בברכת "תתחדש" על השטריימל החדש שקנית... על כך ביאר הרה"ק: על ידי שהיתה לו השתדלות במצוה זו, נשפע על השטריימל הישן והבלוי - אור חדש ומראה נאה, מגודל מצוה לשם שמים [שער האותיות].

טרם פרוס ימי חג הפסח היה מקפיד מאוד כ"ק מרן אדמו"ר בעל "דבר חיים" מנדבורנה ז"ע על ניקיון הבית והשיבה - ובדיקתם לפני חג הפסח. פעם, הטיל על בחור אחד להיות מופקד על ניקיון חדר האוכל של הישיבה. אמר לו: "רואה אתה, כגון ארון זה למעלה, אף שם שומה עליך לבדוק ולנקות". ומיד דברו, גרר כסא ופתח הארון הגבוה, ומצאו שם בקבוק בירה... כך היתה דרכו בקודש שהיה תמיד עומד ומשגיח על עבודת הבדיקה והניקיון שיהיה כפי חומרותיו ורצונו [הגדה של פסח שלשלת הקודש נדבורנה תשע"א].

המלאכים היוצאים מן התקיעות מן הקשר"ק

והקש"ק והקר"ק - יהיו לנו למליצי יושר

את דרשותיו בשבת הגדול היה דורש הגה"צ רבי יצחק שלמה אונגר בקול חוצב להבות אש, והיו דבריו יורדות חדרי בטן של כל המונים המתדפקים אליו להאזין ברוב קשה. בדרשות אלו - היה, ממליץ טוב ויושר על נשים צדקניות - אשר עוסקות שבועות רבים קודם הפסח בניקוי הבית מכל שמץ ומשהו חמץ - , בניקיון יסודי למופת. - אשרי להם ואשרי חלקם בזה ובבא - " מוסיף הוא לקבוע. מביא היה את אימרתו של סניגורן של ישראל רבינו בעל "הקדושת לוי זיעובי"א. כשהיה רואה הגה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב בערבי פסחים נשים עוסקות בניקוי והכשרת הבית והכלים, תוך גירוד, קירצוף, שטיפה ורחיצה, היה מבאר לאמר את מה שאומרים אנו ביה רצון אחר מצוה הנשגבה של תקיעת שופר: שכל המלאכים היוצאים מן התקיעות מן הקשר"ק והקש"ק והקר"ק - יהיו לנו למליצי יושר ומלמדי זכות". אמר על כן הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב: כי ר"ת היוצאים מן הקשר"ק הוא: ק' - ראצין ש' - אבן ר' - יבן ק' - אשרן [קירצוף, שטיפה, רחיצה, קירוד] של הנשים צדקניות לפני חג הפסח - היינו, שכל ההכנות הללו יוצרות מלאכים מליצי יושר ליישראל... אז בדרשתו עולה היה בדעתו של הגרי"ש זצ"ל ומבאר על כך את עומק הדברים: "אנו אומרים אחרי תקיעת שופר, אמנם תקענו שופר; אבל לצערנו לא עשינו את כל הכוונות כדבעי לפני המצוה הקדושה הזו. וכו'. אנו מבקשים מהקב"ה אם לא הכנו עצמינו למצוה הקדושה הזו של תקיעת שופר, אנא! קח את ההכנות הקדושות של הנשים צדקניות; לפני חג הפסח, וצרפם אל התקיעת השופר וכו' ויעלו לרצון לפניך כל המלאכים הקדושים

או.. אלו היו מילים! עיניו של החפץ חיים אורו לפתע פתאום באור חדש, זיק חדווה ניצת והפריח את פניו, הוא חיבק את שרוליק המבולבל בחום, 'אה טייערר גאסט, ברוכים הבאים א גאסט אין ראדין...

טומאת המצורע - משנת החינוך הטהורה!

הרב בנימין בירנצוויג

”וְרָאָה הַכֹּהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי שְ�נֵית וְהֵנָּה כָּהֵן הַנֶּגַע וְגו’ וְטָהֲרֻהוּ הַכֹּהֵן וְגו’” (ויקרא י"ג, ו')

מדקדק רש"י מלשון הפסוק - הא אם עמד הנגע במראיתו או פשה, המצורע טמא.

והקשה הרמב"ן, שאף שמלשון הפסוק מדקדק כדברי רש"י כן, אך הדין לא כן שבשבוע השני אינו צריך הסגרה.

ומרן הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל בספרו דרש משה כתב לבאר דברי רש"י ושמנחם בדבריו יסוד עצום בחינוך!

אמת כתב רש"י, שאם הנגע עומד במראיתו הרי המצורע טמא, ואמת הדין, שמצורע זה אינו צריך להשתלח מחוץ לג' מחנות ולשבת בדד. והנה הטעם בכל דיני צרעת, שהצרעת באה על החטא, וצורת טהרתו היא דרך עשיית התשובה, ובזה באה התורה ללמדנו, שיש חוטא ומחטא את האחרים בעצם הנהגתו הדרך חטא, איש כזה צריך לשבת בטומאתו מחוץ למחנה בדד, כדי שלא יטמא ויסית אחרים בדרכו ובחטאו, ויש שחוטא אבל אינו מסית ומקלקל אחרים בהנהגתו, והוא אף שטמא יקרא וצריך לחזור בתשובה אבל אינו מחויב בשילוח ובידוד מחוץ למחנה.

וזה הטעם שאם הנגע פשה וכה, אז סימן הוא שהוא גם פועל ומקלקל אחרים, וכזה יש להרחיקו בדד מחוץ למחנה, אבל אם לא כהה הנגע ועומד במראיתו, סימן הוא שאף שהוא בטומאתו וצריך תשובה אבל כבר אינו מקלקל אחרים, ואינו צריך בידוד מחוץ למחנה.

וזה כתב רש"י, שאם עמד הנגע בעינו שלא התבהר אבל גם לא מתכהה יותר הוא טמא, אבל כיון שכבר לא מתכהה וההינו שכבר לא מקלקל אחרים, אף שהוא טמא אבל אין צריך שילוח ובידוד.

יסוד עצום בחינוך! לשלח את המקולקל שקלקל דרכיו משיבה או ממוסד חינוכי, זה מותר רק אם יש חשש שהוא מקלקל אחרים, אבל אם לא מקלקל אחרים בהנהגתו, יש להשאירו ולפעול להחזירו בתשובה מתוך המחנה, כמו שהתורה חסה על המצורע שאמנם נגעו לא מתבהר אבל גם לא מתכהה יותר!!!

ויש להוסיף כאן, שזה נלמד גם מדין המצורע, שגם המקלקל אחרים, אין לשלחו לגמרי ולאבדו, אלא לשלחו לפרק זמן כדי שיתקן דרכיו, ואם כבר הגיע למצב שנוהר מקלקל אחרים אזי על עצם החטא מוטל עלינו להחזירו ולהחזירו בתשובה, ולא ח"ו לדחותו לגמרי!!!

מעשה נורא הוד ממרן החפץ חיים הקדוש, על דרך החינוך לבחור שקלקל דרכיו בישיבה, מעשה שסיפר בנו של ר' שולם שברדון זצ"ל:

המושבה 'זכרון יעקב' של שנת תשי"ב, התענגה על רוחניות נעלה כשבראשה ניצבה דמותו רבת ההשראה של אחרון נסיכי קלם המשגיח רבי אליהו לופיאן והגאון רבי נח שמענונוביץ ראש הישיבה, היה זה הגרעין הראשוני של ישיבת 'כנסת חזקיהו' ומאוחר יותר תעבור הישיבה למשכן הקבע בכפר חסידים.

הישיבה סבלה מדלות מחפירה, קומץ קראוונים מושלכים בלב הישימון כציור אבסטרקטי הזוי, העניות כרסמה באברים, החום התיש את נפשות תלמידי הישיבה, הנורות הצהובות שנהגו בימים ההם הכפילו את החום והלחות, אבל הדבר הנורא ביותר ממנו סבלו היו ה'מוראשקעס' אלו היו זבובונים קטנטנים שחורים ומאוסים שהגיתו בגלים מהביצות הסמוכות והפכו את חיינו לבלתי נסבלים, מכת ארבה גרסת תשי"ב, הם הגדשו את מה שכינינו ביומרה 'חדרים' ואפילו חדרו למאכלים, בשעות הערב שעות הפעילות הערה שלהם הם היו מכסים את גופי התאורה ומשחירים אותם, המדינה הצעירה שנאבקה בימים ההם על קיומה, לא נתנה כתף, גם נדיבים לא ממש פתחו בתקופה ההיא את ידם.

אבל מפעם לפעם בחשאי היה מגיע שליח של ראש המועצה עצמו ומושיט סיוע כספי, פעם אפילו שלח את החשמלאי שעבד עם המועצה המקומית לתקן בעיות תאורה במבני הישיבה, מפעם לפעם כשרבי אלי' היה מוסר שיחה היה ראש המועצה מגיח לדקות

מפעם לפעם כשרבי אלי' היה מוסר שיחה היה ראש המועצה מגיח לדקות ספורות לביתני הישיבה נבלע בחשאי מבעד לדלת האחורית לוקח לעצמו פיסת ספסל ישיבתי עוצם עיניים ומקשיב דקות אחדות לדברי הכיבושין

דברי מינות, 'חלילה וחס! ראדן היא היכלו של הכהן הגדול! הוא השתתק לרגע, 'מאידך אין רכבת אומר מר, שמא תיכנס לבעל חפץ חיים עצמו, נו, ובאת אל הכהן' כתיב.

רבי ישראל מאיר הכהן דיבר במינות, מימיו לא נחפז לסיים משפט כדי להיחפז לקראת המשפט הבא, וכי מניין לו שהמשפט השני יהיה ראוי ומשובח מקודמו? והמשפט 'צא מפי הכהן הגדול' 'ספרי מינים אומר רבי נפתלי לא אוכל להתיר לך להישאר בראדן! ואז לוחש שרוליק לחפץ חיים 'הרכבת האחרונה כבר יצאה, האם אוכל לישון בישיבה רק הלילה?' 'אפילו לא שעה אחת' הזדעק החפץ חיים 'ספרי מינות בהיכל ה'?! 'אין לי איפה לישון' ניסה שרוליק מחדש.... 'או.. אלו היו מילים! עיניו של החפץ חיים אורו לפתע פתאום באור חדש, זיק חדווה ניצת והפריח את פניו, הוא חיבק את שרוליק המבולבל בחוס, 'אה טייערר גאסט, ברוכים הבאים א גאסט אין ראדן, אורח בראדן, למה זה יאמר כבודו שאין לו איפה לישון? וכי ביתי אינו נאה בעיניו? הרי ביתי לפניך! פת ערבית מתוקנת במטבח, הבה ואשפות לך כוס חמין, אציע מטה חמה, ודאי עיף כבודו'.

משנסתיים תפקידו כמורה הדרך ככהן המופקד על טוהר השמן של בני הישיבה, הרי רבי ישראל מאיר סתם בעל בית בראדן הקפואה שנזדמן לו באישון לילה מעשה נפלא של חסד בגופו וממונו, הוא חיבק בחמימות את כתפו של שרוליק והוביל אותו לחדרו האישי, הושיב אותו על כסאו, ונחפז להגיש לפניו תופנים וכוס תה מהביל, שעה ארוכה ניצב עליו לשמשו הכין מאכלים הכנים והוציא כלים כאילו היה שרוליק נגיד מאותם נגידים המזדמנים לעיתים לראדן, כששבע האורח וחמימות נעימה פשטה באבריו, הציע לו רבי ישראל מאיר את מיטתו היחידה, התחנן לפניו שיכבד אותו וילון על משכבו, הבחור הסכים בליט ברירה והתכרבל בנוך ומבולבל במיטת מאור הגולה.

משניטלה ממנו מיטתו היחידה, היה החפץ חיים נייער כל אותו

ספורות לביתני הישיבה נבלע בחשאי מבעד לדלת האחורית לוקח לעצמו פיסת ספסל ישיבתי עוצם עיניים ומקשיב דקות אחדות לדברי הכיבושין, אחר כן היה חומק מאותה הדלת במבוכה כמי שנתפס בקלקלתו.

ראש המועצה היה חילוני ובמידה רבה אנטי דתי מאלו שהפכו את כפרונתם לדת, הקירבה החמימה לענייני הישיבה עוררה פליאה, באחד הימים גמר הלה אומר נכנס לחדרו של רבי אלי' ושיתף אותו בזיכרון אחד הצמתים הסוערים בחייו וכך סיפר ראש המועצה למשיגח ר' אלי':

פתיתי שלג כבדים הסתחררו כמערבות על פני סמטאותיה של ראדן, בחמימות היחסית של חדרו ישב רבי נפתלי בשיחה עם שרוליק תלמידו, סבר פניו של רבי נפתלי טראפ ריש מתיבתא דראדן היה חמור והחביבות ששכנה בקביעות על קלסתרו פינתה את מקומה להבעה חדה של כאב, הוא נטע את מבטו בשרוליק שישב לפניו בזחיות הדעת וסרב להאמין 'אתה שרוליק?! אתה שתירצת אתמול את קושיית ה'אור זרוע' בשלש דרכים מבריקות, אתה?!... הכוויה בלבו של רבי נפתלי נייערה וניצתה בכל עווה הכאב העמיק כשזכר ב'אור זרוע' בקושיה בתירוץ הנפלאים של שרוליק, ובמה שגילה אודותיו אך הבוקר, הוא הרכין את ראשו כאילו היו חלילי הספרים הנתעבים ההם משלו.

זה זמן ששמועות נלחשות בישיבה ספרי השכלה כפרניים נתחבים רחמנא ליצלן במקדש ה' מיד ליד בשעות של לא יום ולא לילה, לא נמסרו שמות ברורים עד הבוקר, הבוקר נכנס לחדרו של רבי נפתלי אריה לייב נער אמין ושקול דעת מלוגמאן, וסיפר בבושט פנים שזה חודשים שספרים חיצוניים נושרים מחיקו של שרוליק, אילו היו נושרים נשירה בעלמא ניחא, הלוגמאני לא היה טורח להיכנס בהלשנה על חבר אלא ששרוליק הפך את משנתו לאבן שואבת ויצר בלבו של היכל ה' מין בית מדרש של 'בלעם', וכשנזדמן לו היה משתף בסתר אחרים בדעות כפרניות שנשבו בחוגי ההשכלה הבונדיאיים במינסק הסמוכה.

רבי נפתלי התניק אנחה, מעשה שטן שדווקא שרוליק העילוי של ראדן?!... לפתע גברה בו הסקרנות הישיביתית על הכאב הצורב והוא התחנן לדעת 'שרוליק במה החלפת את רבי עקיבא איגר?! אתה אבל למה ב'ניטשה והגל'? ואיפה הישרות כאן? והרי בחור בעל סברא אתה?! 'גדול הוא העולם שמחוץ לראדן' לחש שרוליק כאילו לעצמו, 'ראדן קטנה לרוח', רבי נפתלי המתון והמיושב הזדעזע 'העולם גדול אומר מר? גדול מרבי עקיבא איגר?'

הדממה בחדר נתעבתה ובאה במקומם של המילים, לא נותר עוד דבר לומר, בסופו של דבר נזדקף רבי נפתלי והושיט יד צוננת לפרידה, 'לך מכאן! מצא את עצמך במה שאתה מכנה העולם הגדול, ראדן אינה ראויה לרודפי עולם! עלה לך עוד הלילה על הרכבת ההולכת למינסק!'

שרוליק שכח לרגע את עובדת היותו אזרח העולם הגדול, קולו הצטפד בשמץ חרדה, הרכבת האחרונה למינסק כבר יצאה לדרכה, האם אוכל ללון כאן רק הלילה? רבי נפתלי נרתע כאילו שמע

רבי יעקב שמע את הבקשה, והאמת ניתנת להיאמר - שלבו צנח בקרבו. האכסניות היו מאובטחות היטב, מגודרות מכל עבר, לא ניתן להיכנס אליהן בקלות, ושמא בכלל לא... על אחת כמה וכמה להיכנס ולצאת בשלום עם הרשימות ביד... אולם רבו ומאורו ה'חזון איש' הטיל עליו את המשימה, והוא נכון לבצעה ויהי מה!

כיצד הוראה אחת הצילה אלפי נפשות?

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"והוא אף הכהן" (ויקרא י"ג, ט')

החלום של כל יהודי, השאיפה הנכספת המפעמת בלב כל אחד מאיתנו, הם לזכות להיות קשור ומחובר לבורא עולם 24 שעות ביממה 365 יום בשנה, לעשות את רצונו, להיות מחובר לשפע שהוא מרעיף עלינו. החיים שלנו הינם גדושי אתגרים והתמודדויות, ובתוכם - כמה קשה ומורכב להתנהל תוך יישום והגשמת השאיפה הזו, כמה כוחות ותעצומות נפש נדרשים כדי לעשות את רצון ה' בכל עת ורגע, ולזכות להתענג על ה' בכל יום ושעה.

דרכו של עולם, שלא הכל הולך כמו שאנחנו רוצים. בכל עת אנו ניצבים בפני צמתי הכרעה: יצר הרע אורב לנו בכל רגע, מצבי רוח משתנים כל העת, קשיי בריאות, פרנסה, יישוב הדעת ואחרים מקשים עלינו להתרכז, ואנחנו נדרשים לאזור עוז, להתמודד עם הכל, ולהוסיף לחתור אל המטרה, לעשות את התפקידים המוטלים עלינו בצורה הטובה ביותר.

אז איך עושים את זה? איך ניתן להישאר קשורים ומחוברים לבורא עולם בכל עת ורגע, גם בתוככי חיי היום יום ואתגריהם? איך ניתן לשמר קשר תמידי עם הקדוש ברוך הוא, לוודא שאנו בוחרים נכון ועושים את המוטל עלינו? איך נוכל להבטיח שבכל צומת הכרעה ובכל פרשת דרכים אנו מקבלים את ההחלטה הנכונה והנכונה ביותר עבורנו?

הבשורה היא, שאנחנו לא נדרשים לצעוד לבד. לא מוטל עלינו להתמודד עם הכל, לקבל את כל ההחלטות, להכריע בכל השאלות, בכוחות עצמנו. חסד עשה עימנו אבינו האוהב, כששתל בכל דור ודור תלמידי חכמים וצדיקים, בעצתם אנו שואלים, על פי הוראותיהם אנו פועלים, ומולם אנו מבטלים את דעתנו, מקבלים את הכרעתם ונוהגים על פיה.

כמו ילד אבוד ביער, כל שהוא זקוק לו הוא למדריך שיוביל אותו בסבך השבילים והעצים, יאיר את עיניו ויעניק לו את ברכת הדרך - כך אנו בנבכי העולם הזה, גדוש הקשיים ורווי הנסיונות, עמוס האתגרים וטעון ההתמודדויות, יש לנו מדריכים, מאורי

הדור שלאורם אנו צועדים. איננו נדרשים אלא לבטל את דעתנו, להקשיב להוראת גדולים, לנהוג על פי הדרכתם. המדרש בפסיקתא על הפסוק ב'שיר השירים' 'אל גינת אגוז ירדתי', חושף את הסוד בעזרתו נוכל להחזיק מעמד: אגוז - אומר המדרש, כל עוד הוא עטוף בקליפתו החזקה, תוכל לגלגל אותו באשפה, לזרוק אותו מקומה גבוהה, להשליכו מכאן לשם, להעבירו בכל תנאי מזג אוויר - והוא לא ייפגע. הוא יישאר אגוז טעים ובריא, רענן וטרי, כי יש לו מה שמגן עליו. כך, מגלה המדרש, יהודי שמחובר עם צדיקי הדורות, שצויד לאורם, מתבטל לדעתם, מציית להנחיותיהם ופועל על פיהם. יכול הוא לעבור הרבה קשיים בעולם, אתגרים רוחניים קשים וסבוכים, התמודדויות גשמיות לא פשוטות, יצרים, נסיונות, בעיות, מחלות - והוא לא ייפגע. הוא יישאר איתן, חזק, יציב. כי הוא מחובר לצדיק, הוא מקיים הנחיות, הוא מציית להוראות. והמדרש מוסיף ואומר, כי בכך זוכה האדם בשני עולמות, בעולם הזה ובעולם הבא. חייו כאן הופכים רגועים ושלווים, כי הוא לא סומך על עצמו ונוטל על עצמו את האחריות - אלא נעזר בגדולים ממנו, מקיים את מה שהם מורים לו. הוא זוכה גם לעולם הבא, כי בכל רגע בחיים הוא מקיים את רצון ה', מציית לדעת תורה ביד מוסרי התורה מדור לדור.

על מנת להבטיח שיקבלו חינוך יהודי חם ואיכותי. אלא שזה לא היה פשוט בכלל: הילדים 'נכלאו' במחנות נוער, שהיו כל העת תחת פיקוח הדוק של מפקחים שירתה ה' לא בערה בלבבם. נדרשה תעוזה של ממש כדי לנסות להציל אותם ממלכאות חינוך שאין בו ריח של יהדות, ולהעבירם לבתי יתומים שנוהלו בדרך ישראל סבא.

אחד ממקורבי ה'חזון איש' באותם ימים, היה הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל. עם עלותו לארץ נקשרה נפשו ב'חזון איש', והוא הרבה להסתופף בצילו וליהנות מאורו. רבי יעקב היה אדם רזה ונמוך קומה, ולפיכך ביום מן הימים קרא לו ה'חזון איש', וביקש ממנו לבצע משימה לא פשוטה:

'המחנות בהם שוכנים ילדי טהרן', אמר ה'חזון איש', 'מגודרים מכל עבר, סגורים ומסוגרים. מידות גופך קטנות למדי, וגם התברכת בפה מפיך מרגליות, שתמיד יודע לחמוק מכל שאלה מיותרות. תכונות אלה יעמדו לך בבקשתך זו - להסתנן אל תוך המחנות בהם משוכנים ילדי טהרן, ולהוציא מהם את הרשימות ובהן שמות הילדים השוכנים שם. כשהשמות יהיו בידינו - נוכל לאתר עבורם קרובי משפחה רחוקים שיאמצו אותם, וכך נוכל להעבירם למוסדות חינוך בדרך ישראל סבא!'

רבי יעקב שמע את הבקשה, והאמת ניתנת להיאמר - שלבו צנה בקרבו. המחנות האמורים היו מאובטחים היטב, מגודרים מכל עבר, לא ניתן להיכנס אליהם בקלות, ושמו בכלל לא... על אחת כמה וכמה להיכנס ולצאת בשלום עם הרשימות ביד... אולם רבו ומאורו ה'חזון איש' הטיל עליו את המשימה, והוא נכון לבצעה ויהי מה!

רבי יעקב עושה את דרכו אל המחנה, וכשהגיע ראה כי את אשר יגור ממנו - ניצב לפניו. המחנה מגודר היטב, ובראש הגדר - תיל מתפתל, מה שאומר שאין טעם לנסות לטפס. השער הראשי סגור ונעול, ושני מאבטחים חסונים ניצבים משני צידיו. הוא כבר חשב להתיימש, אבל אז נזכר שהוא מקיים את הוראתו של גדול הדור, והחליט לנסות.

הוא מתחיל להתהלך סביב המחנה, מחפש פירצה כזו או אחרת. הוא לא מצא שום פירצה, אולם באחת הפינות מצא בור קטן בתחתית הגדר. עתה הבין את דברי ה'חזון איש' שהורה שהוא האיש המתאים - עקב מידות גופו הקטנות, והוא השתחל אל תוך הבור - כשצידו האחד מוחזק לגדר, וצידו השני - בתוככי המחנה... לא חלפו אלא מספר דקות, והוא היה בפנים. בתוככי המחנה. כעת נדרש ליותר תעוזה - שכן במחנה הסתובבו מדריכים כל העת, בוחנים וסורקים את השטח. הוא נדרש להיטמע בין הילדים, בלי לעורר חשד. גם במשימה הזו הצליח, ולאחר ששוטט מעט במחנה - גילה היכן ביתן המשרדים, בו מצויות הרשימות...

הוא חשש להיכנס לביתן זה, אולם נזכר כי הוא כאן בהוראת רבו, ומיד ביטל בלבו את החשש והתבטל לדעת ה'חזון איש', כשהוא נחוץ לשים את ידו על הרשימות. אולם הדבר לא עזר - שכן המשרד היה נעול. הוא החליט לנסות למצוא דרך לשכנע את

ההתבטלות לדעת תורה, הציות המוחלט והעיוור להוראות הצדיקים וגדולי הדורות, הוא אחד ממקורות הכח החזקים ורבי העוצמה בהם זכינו. זו מתנה יקרת ערך בה זכה העם היהודי, שיש לו לפידים מאירים בכל חשיכה ואפילה, יש מי שמורה את הדרך גם בעיניים רבי בלבול וטשטוש. דעת תורה והנחיות הצדיקים עומדות לנו לברכה ולהצלחה, להימנע מכל כישלון או בעיה, ולקבל את ההחלטה הנכונה.

התבטלות לדעת תורה - זה לשים את ההגיון והדעה האישית בצד, ולבצע וליישם את מה שגדולי ומאורי הדור מורים לנו. זה עשוי להיראות או להישמע כצעד חסר תבונה, אבל האמת היא שזה המעשה הנכון ביותר, החכם והנכון ביותר. כי יכולת התבונה שלנו מוגבלת, ההגיון שלנו לא בהכרח נכון. לעומתם - דעת תורה היא חכמה מזוקקת ונקיה, על פיה נצמד ולאורה נלך כל ימי חיינו, זה מה שמבטיח לנו שלא נטעה, שנפעל נכון, שנתקדם ונתעלה.

בפרשת השבוע אנו עושים היכרות עם המצורע, אשר כבר בשלב הראשון נדרש ללכת אל הכהן. גם אם המצורע הוא רופא, וגם אם עבר 'השתלמות' ושכלו מקיף את כל סוגי הפצעים, עדיין הוא הולך לכהן, לקבל את ההכרעה מפיו. יש כאן מסר למצורע, שיש בנגעו שילוב גופני ורוחני גם יחד: הצעד הראשון של הריפוי הוא הציות לדעת תורה, המשימה הראשונה היא להתבטל להוראת הכהן, חכם הנגעים התורני. רק כך ניתן להתרפא, בציות עיוור ומוחלט להוראות הגדול ממך!

לא צריך להפוך למצורע..., כדי לזכות להתבטל לדעת תורה. כולנו, כל אחד מאיתנו, בכל יום ויום ועל אחת כמה בצמתי הכרעה, יכול לזכות להיעזר בכח הרוחני של מנהיגי הדור ומאוריו, לשאול בעצתם ולפעול לפי הוראתם. וככל שנתבטל לדעתם - דעת תורה, ככל שנפעל על פי דבריהם ונקיים את דבר ה' ביד עבדיו - כך נהיה מוגנים ושמורים מכל רע, ונזכה לעולם הזה רגוע ונעלה ולעולם הבא רב זכויות!

הסתננות שהצילה אלפים...

היה זה ביום פורים קטן, י"ד באדר תש"ג. מתי מעט יהודים התגוררו אז בארץ ישראל, והם עקבו בחשש אחר המלחמה המתרחשת בארצות אירופה, לצד הבשורות שהגיעו, הגיעה באותו יום בשורה משמחת אחת: למעלה מ-1200 ילדים זכו להינצל והוברחו מפולין לרוסיה וממנה לטהרן. בעבודה מאומצת ובניסים של ממש הם הועלו ארצה באוניה שהגיע לנמל קהיר, ומשם עשו את הדרך לעתלית.

ילדים אלו, שברבות השנים כונו 'ילדי טהרן', היו רובם בודדים שהוריהם נותרו מאחור, למעט כמה היו קרובי משפחה בארץ שביקשו לאמץ, אולם רובם היו אבודים. באותם ימים התפתח בארץ יוכוח ער בנוגע לחינוכם וקליטתם, כאשר חלקם נשלחו למחנות נוער וקיבוצים, אחרים שוכנו במעברות, ועוד ועוד.

בבני ברק של אותם ימים, האיר אורו של ה'חזון איש' זצ"ל, אשר השמועה על הילדים שהגיעו ארצה נגעה ללב, והוא ביקש לפעול

בקפידה כחדשים, יפים ונאים כביום הדפסתם...

הדבר עורר את תמיהתו: לו רצה ר' משה לרכוש עיתון לקרוא בו - כנראה היה בוחר באחד העיתונים, וקורא בו מדי יום או מדי שבוע. אולם מדוע זה מונחים כאן כל כך הרבה סוגים של עיתונים שהופיעו בתקופות שונות? ומה טעם הם מונחים כמו חדשים - כאילו לא קרא בהם מעולם? והאם לא היה לו עיתון שהיה מנוי עליו בדווקא, אלא רכש עיתונים שונים כל העת?!

הוא שאל את זקני, ותשובתו - ראוי שנלמד אותה היטב. ר' משה השיב בפשטות, כי מעת לעת הופיעו עיתונים אשר גדולי הדור מקהילות שונות ראו צורך לחזקם, ולפיכך יצאו בקריאה לשומעי לקחם לרכוש עיתונים אלו. ר' משה לא עשה חשבונות פוליטיים על מטרות הקמת העיתונים השונים ולאילו קהילות העיתונים משתייכים - ברגע בו גדול בישראל הורה שיש עניין לרכוש עיתון פלוני, מיהר ר' משה לרכוש אותו!

ברם, הרי גדולי ישראל לא הורו מעולם לקרוא בעיתונים אלו, אלא לרכוש אותם בלבד כדי לחזק את ידיהם. לפיכך היה ר' משה רוכש את העיתונים כהוראת גדולי ישראל מכל הקהילות ובכל התקופות, והיה מעלה את הגליונות לבידעם. כי אין לו כל צורך בעיתון, אלא רק לציית להוראת גדולי הדור!

מדהים! חבית עיתונים זו, שהשתמרה לאורך שנים, היא עדות אילמת על מהו ציות לגדולי ישראל. רבים וטובים סובבים בחוצות, ומסבירים שיש לפלוני עניין בעיתון זה, ולרב פלוני בעיתון אחר. ר' משה לא עשה את כל החשבונות האלה: ברגע שגדול בישראל הורה - הוא רכש את העיתון מתוך התבטלות לדעת תורה, כדי לציית בלבד!

אחים יקרים, הבה נתפוס אומנות זו, זה המפתח להתמודדויות החיים. הבה נקשיב להוראות גדולי ישראל, נציית לכל הוראה היוצאת מפיהם, נתבטל לחלוטין לדעתם. כך נזכה לנהל את חיינו על מי מנוחות, כך נזכה בשפע רב!

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com
מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

אחד המדריכים לפתוח בפניו את המשרד, וכאן גילה כי לפני אי אלו שנים כבר התכונן לרגע הזה, כביכול...

הוא יוצא לחצר, ומבחין בשני מדריכים גבוהים וחסונים המושוחחים ביניהם בגרמנית. משום מה נראה לו כי אחד מהם מוכר לו, ואכן כן - התברר כי שהה לצד אחד מהם בסיביר, ומסתבר ששניהם עלו ארצה - זה הפך לתלמיד חכם המקושר ל'חזון איש' בכל נימי נפשו, וזה - להבדיל - הפך למדריך במחנה של 'ילדי טהרן'... אותו מדריך זכר לר' יעקב חסד נעורים, כאשר באחד הימים בסיביר העניק לו ר' יעקב את מנת המרק שלו, ובכך הציל את חייו...

'אני חייב לך את כל חיי!' - נלהב המדריך בראותו את ר' יעקב, 'אבל איך הגעת לכאן? מה מטרתך פה?' - שאל המדריך, ור' יעקב ביקש לשוחח אתו ביחידות, וגילה לו את דבר השליחות שהוטלה עליו. בתחילה סירב המדריך לשתף פעולה, הן הוא מונה לתפקידו כדי להבטיח שכל הילדים יישארו במחנה. אולם ר' יעקב דיבר על לבו ושכנע אותו, לחץ עליו להכיר לו טובה, להיכנס למשרד, ולהדליף לו משם את הרשימות, עד שהלה נעתר...

גם כאן, ראה ר' יעקב עד כמה עיני ה'חזון איש' ראו למרחוק, צפו את הסיכוי שימצא במחנה משהו שחייב לו טובה, והלה יסייע לו במשימה המורכבת. עתה, המדריך פעל כפי שר' יעקב ביקש, העביר לידי את הרשימות מתוככי המשרד, ור' יעקב מיהר להימלט מהמחנה מבעד לפירצה, ולהגיע לבני ברק...

כשה'חזון איש' קיבל את הרשימות לידי אורו עיניו, והוא פעל להעבירן לעסקנים הנכונים, אשר חילצו מתוך המחנה עשרות ילדים, העבירו אותם לאימוץ בבית משפחות שומרות תורה ומצוות, ובכך ניצלו חייהם ועתידם הרוחני של עשרות ילדים. אותם ילדים הקימו משפחות והעמידו דורות של צאצאים, וכל אלה נזקפים לזכותו של ר' יעקב גלינסקי זצ"ל, שמסר את נפשו, ביטל את דעתו לרבו ה'חזון איש', ושם את נפשו בכפו כדי ליישם את הוראת רבו!

סיפור מופלא זה, המוכיח עד כמה הציות לצדיקים יש לו כח והשפעה לדורות, סיפר זקני הגה"צ רבי משה טורק זצ"ל, ומפיו מופיעים הדברים בחוברת הנפלאה ורבת הערך 'זכרו תורת משה' הערוכה מתוך שיחותיו ומאמריו, בעריכת משפחת בלוי הי"ו. וללמדנו בא:

אחים יקרים, יהודי לא צריך לחשוב, אסור לנו להרהר אחר דברי הצדיקים ומאורי הדור. הרבה יותר כדאי להתבטל לדעתם, ליישם את הוראתם, לבצע את הנחיותיהם. כך נזכה לנהל את חיינו בדרך התורה בעולם הזה, וגם בזכויות כבירות לעולם הבא!

עיתונים בעלי תפקיד...

מדי דברי בזקני הגה"צ רבי משה טורק זצ"ל, נספר את אשר סיפר בנו ב'לחט"א מגיד המישרים הנודע הרה"ג רבי אליעזר טורק שליט"א, אשר ביום מן הימים מצא בבידעם שבבית אביו - זקני חבית גדולה וכבירה, ובתוכה מונחים מאות עיתונים מתקופות שונות, ממגוון הקהילות החרדיות שבארץ, כולם מקופלים

לשמוע ולהשמיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקיאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאזן או להאזין את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

לפסח שלוש יום". ובמשנה ברורה מציין שם שמתחילים מיום הפורים עצמו.

"תגידו, אתם חושבים שזאת המלצה או עצה טובה? האם מדובר כאן באיזו סגולה קדומה בדוקה ומנוסה או באיזה לחש שאומרים כשלומדים סימן תכט???

"אבי מורי הגאון בעל 'מעדני השולחן' זצ"ל, ידע היטב הלכות פסח. הוא ידע את כל השולחן ערוך והרבה מעבר לשולחן ערוך. הוא יכול היה להגיע לפסח בלי ללמוד שוב את הלכותיו ובלי להיכשל בשום איסור שהרי הוא כל השולחן ערוך היה צרוב בזיכרוננו ובעצמותיו.

"ובכל זאת, כשהגיע פורים, אבא היה מניח את הדפים שלו ואת העט שלו בצד, הוא הפסיק באופן מוחלט את המלאכה של כתיבת ה'מעדני השולחן', והתיישב ללמוד הלכות פסח. מפורים ועד פסח הוא לא התעסק עם שום דבר אחר, רק עם הלכות פסח, כי השו"ע אומר ששואלים ודורשים בהלכות פסח קודם לפסח שלוש יום.

"אדם שלא החל לעסוק עדיין בהלכות פסח, ושלא עוסק בהן יום יום, איך הוא יכול לכוונת את עצמו אדם דתי, כשהוא מפר בשאט נפש הלכה פסוקה בשולחן ערוך???

"כבר אמרתי את זה בשיחה עם 'לקראת שבת', ואני אומר זאת שוב כי זה מסר חשוב מאוד", מוסיף הגר"ג שליט"א, "אנשים באים אלי ומבקשים שאני אסיר מהם קללות וכישופים או עין הרע הן וכיוצא בהן... יש להם 'חסימה', ולא מצליחים למצוא את הזיווג ההגון להם, או שהם מתקשים בפרנסה, והם לא יודעים למה, זה בטח בא מאיזה כישוף חלילה..."

"אני אומר להם שיש ספר שנקרא 'קיצור שולחן ערוך', תתחילו ללמוד ולקיים את כל מה שכתוב שם. אם תראו שאתם לא עוברים על אף הלכה הכתובה בו, תחזרו אלי ונבדוק אם יש עין הרע. אבל כל עוד שאתם מתעלם מהלכות בשולחן ערוך ולא מקיים אותן, איך אתם מתלונן על זה שיש לך 'חסימה' ואתה לא יודע למה... אדם שעובר על ההלכה מזמין על עצמו צרות וייסורים רעים חלילה וחס. זה א' ב', זה הבסיס לאמונה פשוטה ותמימה בתורה ובנותן התורה". "זכיתי ללמוד 32 שנה בחברותא עם הצדיק הירושלמי רבי זונדל קרויזר. כשהזקין מאוד והתקשה לעלות את המדרגות לביתי, עשיתי במיוחד עבורו ברזלים ומעבר שיוכל להגיע בקלות, כי היתה זאת זכות גדולה עבורי להכניס יהודי צדיק שכזה בבית שלי.

"האמינו לי שרבי זונדל קרויזר ידע הלכות פסח, הוא ידע מה זה ליל הסדר ואיך צריכים להיזהר מחמץ. ובכל זאת, לא עברה עליו שנה אחת שבה לא למדנו ביחד את כל פרק 'ערבי פסחים' מתחילתו ועד סופו, לפני היום טוב של חג הפסח. איך אפשר לגשת לליל הסדר בלי ללמוד 'ערבי פסחים' והלכות פסח? איך???"

ללמוד מהנשים

"אמרתי פעם על דרך צחות, ברוך המקום שנתן פורים לעמו ישראל, ברוך הוא. שאם לא היה נותן לנו פורים, היו הנשים צדקניות מתחילתו לנכות לפסח כבר ממוצאי שמחת תורה. חס עלינו

"השיב לי מרן הגר"ח תשובה שמעבירה צמרמורת בגופו של כל מי ששומע אותה: "את השולחן ערוך כל אחד צריך לשמור", אמר מרן, "אבל מי ששומר את השו"ע בהידור, הוא קדוש".

הייתי בביתו נאוה קודש, לנחם את בני הגאונים 'בלחט"א, ואמרתי להם את התשובה הזאת. הם התרגשו מאוד ואמרו שאף פעם לא שמעו מפיו את ההגדרה הזאת. מי שמהדר בשו"ע הוא קדוש!!!

"אני זוכר שהייתי בהלווייתו של מרן הסטייפלער הקדוש, שמעתי אז את ההספד של מרן הגרא"מ שך זצ"ל, שאמר את מה שאמרו חז"ל שראה הקב"ה צדיקים שהם מועטים עמד ושתלן בכל דור ודור, אמר הרב שך, כולי עלמא מודו שהסטייפלער היה מאותם צדיקים מועטים שנשתלו במיוחד בדור הזה. את אותו הדבר אפשר לומר גם על בנו מרן הגר"ח זיע"א, כולי עלמא מודו, הוא היה מאותן צדיקים שהן מועטים, הקדוש ברוך הוא שתל אותו בדור שלנו, למרות שהוא עצמו היה שייך לדורות קודמים בלי שום ספק.

"אחר פטירתו של הסטייפלער, זכיתי לשמוע הספד מפיו של מגיד המישרים הגה"צ רבי שלום שבדרון, שדיבר באחד הכינוסים שהתקיימו באותה העת. אמר רבי שלום, הרי כולם מדברים על הסטייפלער, כמה איבדנו בלכתו וכמה הוא היה קדוש וטהור, אבל אף אחד לא מדבר על ה'קדיש' שהוא השאיר אחריו, תראו איזה 'קדיש', איזה בן פרוש נותר אחרי הסטייפלער, מרן רבינו חיים קנייבסקי, קדוש קדשים!

"באותה העת שמעתי מפיו של רבי יצחק גוטפרב, מיקירי ירושלים של מעלה, שאמר לי אז שיש כל כך הרבה סיפורי 'מופתים' שהיו אצל מרן הסטייפלער, אבל ה'מופת' הגדול ביותר של הסטייפלער זה הבן שלו רבי חיים... כזה תלמיד חכם גאון וצדיק, זה מופת של ממש. הוא היה מופת הדור.

"אני זוכר שהשתתפתי פעם בברית שבה שימש מרן הגר"ח בסנדק. היה זה לפני שנים רבות, עוד לפני שהמציאו את הכלים החד פעמיים. באותה ברית היה קייטרינג מאוד יוקרתי ועיצבו את השולחן עם כלים מאוד יפים. הם המציאו איזה פטנט כזה, שיכלו להעמיד את הכוסות בשיפוע, שיהיה עיצוב מקורי ומפתיע כמנהג בעלי בתים חשובים. רבינו הגר"ח הבחין בזה, והוא עבר כוס אחר כוס ליישר את כל הכוסות בשולחן. לתומו חשב שמי שסידר את השולחן התרשל ושם את הכוסות בצורה שהן עלולות ליפול ולהישבר..."

אני איש דתי, ואתם?

"אם דיברנו בעניין זה שמה שאמר רבינו הגר"ח, שאת השולחן ערוך כולם צריכים לקיים, ומי ששומר אותו בהידור נקרא קדוש, אני רוצה להיכנס מזה גם לנושא של חג הפסח ההולך ומתקרב.

"אני לא יודע אם שמתם לב אבל אני שומר מצוות. מה שכתוב בשולחן ערוך שצריך לשמור, אני שומר. אני שואל אתכם, תגידו, גם אתם דתיים? אתם מקיימים כל מה שכתוב בשולחן ערוך???

"בואו נפתח בבקשה שולחן ערוך, בסימן תכט, ונראה מה כתוב בסעיף הראשון של הלכות פסח: "שואלין בהלכות פסח קודם

הקב"ה ונתן לנו פורים שיש הרבה חמץ ושמן בבית ואי אפשר לשמור את כל הבית נקי, ולכן ההכנות העיקריות לפסח מתחילות רק אחרי פורים.

"נו, אם הנשים יודעות היטב שלפסח צריך להתכונן מבעוד מועד, ולכל הפחות חודש אחד לפני כניסתו של החג הקדוש והנורא הזה, אנחנו הגברים צריכים ללמוד מהן ולהפנים גם אנו, שלפסח צריכים להתכונן. אבוי ואוי למי שמגיע לליל הסדר כשהוא לא מוכן בכלל, ואז הוא מתחיל להסתכל ימין ושמאל כתוהה מה עושים עכשיו ואיפה אני נמצא בכלל.

"ההכנה לכל מצווה היא חלק חשוב ומרכזי בעשיית המצווה, בספרי החסידות מובא שההכנה גדולה אפילו יותר מהמצווה עצמה, וזה נאמר על כל המצוות האמורות בתורה. על אחת כמה וכמה חג הפסח וביתר שאת ליל הסדר שבו אנחנו מוקפים במצוות וכל תנועה שלנו צריכה להיות מחושבת לפי ההלכה, מתי לגלות את המצוות ומתי לכסות, מתי להרים את הכוס ומתי להניח ועוד כהנה וכהנה, חייבים להתכונן, חייבים להיערך, שלא נגיע חלילה וחס

כשאנחנו לא מוכנים.

"לכן צריך כל יהודי, בין אם הוא תלמיד חכם מופלג היודע את כל התורה כולה, ובין אם הוא בעל הבית שעובד לפרנסתו ואין לו זמן כל כך להקדיש ללימוד, הן מבוגרים שזקנים הלבין זה מכבר והן בחורים צעירים שרק אתמול עשו להם בר מצוה, כולם ללא יוצא מן הכלל חייבים לקיים מה שכתוב בשולחן ערוך, וכמו שאף אחד לא יחשוב שמוותר לו לבשל חלילה בשבת כי הוא מדי צעיר או מדי עסוק וכדו', אך אל לנו לחשוב שאנו פטורים מקיום ההלכה הכתובה בסעיף א' שבסימן תכט: "שואלין בהלכות פסח קודם לפסח שלושים יום".

"כל אחד יעשה לעצמו סדר, וילמד כל יום לפחות מעט מהלכות הפסח, אם זה בשו"ע ונושאי כליו, אם זה במשנה ברורה או בקיצור שולחן ערוך, ואם זה לפחות לפתוח הגדה ולעיין בהלכות שמופיעות שם ושנוגעות למעשה בליל הסדר.

"בנוסף צריך כל אחד להתכונן גם לקיום מצוות 'והגדת לבנך', להכין סיפורים ועובדות, משלים ורעיונות, אבל זה כבר עניין נפרד, ועל כך נדבר בפעם הבאה בעז"ה".

המשך מעמוד 3 | הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

הם יעברו למקום זר, הם יאבדו את כל מה שיש להם, ומי אומר שהסגולה תעבוד, כי הרי הם לא תושבי רכסים באמת והם באים לשם רק כדי לעשות 'תרגיל' ולהרוויח את ברכתו של רבי אלה'...

"נו, היות שהגהר"א ברוידא למד בכולל חזון איש, שם למד גם מרן הגר"ח שכבר היה ידוע שכבעל מופת גדול, הוא החליט לגשת ולשאול באורים ותומים כיצד לנהוג במקרה זה.

"ניגש הגהר"א אל רבינו שר התורה, והחל לתאר בפניו בקיצור נמרץ את המקרה, כדי שלא לגזול מזמנו היקר של הגר"ח. רבינו שר התורה התנמנם מעט, כדרכו שהיו מספרים לו סיפורים שהוא היה עוצם עיניו ונראה כנרדם. מדי פעם פקח את עיניו ושוב 'נרדם'. כשסיים הרב ברוידא להרצות את השאלה, פקח רבי חיים את עיניו והשיב בציטוט: "ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך" וברש"י: "כאן אי אתה מוליד,

שם אתה מוליד".

"מספר הגהר"א ברוידא שכששמע את הדברים יוצאים מפיו של רבי חיים, הוא כבר לא שאל יותר שאלות. באותו היום הודיע ליהודי האומלל שיש לו ברכה מיוחדת גם מרבי חיים קנייבסקי וגם מרבי אלה' לופיאן, שאם יעבור דירה לרכסים, הוא יזכה לפרי בטן, ואכן בני הזוג לא איחרו לעשות את הדבר ועברו לרכסים, ובסמוך לכך הם נפקדו וזכו לבן, ולאחר מכן לעוד שני בנים שנולדו להם לשמחת כל לב".

"אפשר לדבר על מרן שר התורה בלי הפסקה", מסכם הגהר"א טורק את השיחה עמו, "אבל זמני דחוק והסיפורים האלו הם שעלו בזיכרוני עכשיו תוך כדי דיבור. בעזר ה' עוד חזון למועד, אנו מקווים שהקב"ה ייתן לנו כח להמשיך ולהש"יח בכל נפלאותיו של האיש הפלאי שחי בינינו ושהאציל מהודו על הדור כולו".

המשך מעמוד 19 | הרה"ח אהרן כהן

לעצמי בשקט, אין לו סבלנות להתפלל כשאני ממחר וחוזר לדונו לכף זכות כנדרש. ואז כשאני מסיים תפילת שמונה עשרה מוכן לפסוע שלש פסיעות כהלכה, אני תופס שוק.

'הוא' עומד על מקומו, באצבעותיו השמאליות נעוצים חוטי ציציתיו, בעיניים עצומות מתנועע הוא בחוזקה, באמירת קריאת שמע בכוונה. מה קורה כאן? צבטתי לעצמי. הקל-דעת הזה, שראיתי מחליף כבר התפילין, חזר בתשובה ומתפלל כראוי. שתי דקות עברו והוא נעמד לתפילת שמונה עשרה, בעדינות מה

ניגשתי והסתכלתי מקרוב; על הנרתיק היו מונחים התפילין דר"ת חלוצים, כשהוא לבוש כעת בתפילין דרש"י. ואז קלטתי, כשאחרי התפילה שמעתי ממנו שאכן זה מה שקרה. בטעות הניח ראשונה תפילין דר"ת לפני רש"י וכשהבחין בטעותו, מיהר להחליף...

בצדק תשפוט עמיתך.

לשליחת תגובות לכותב המאמר,
כתבו ל: a0533185209@gmail.com

מלימוד וידיעת ההלכה במסגרת ה'דף היומי' בהלכה, לצד המבחים החודשיים התועלתיים והמענגים.

לסיום, מוסיף הוא ומתבטא ברגש; כעת שברוך השם זכינו כבר לסיים ללמוד את כל ה'משנה ברורה', כשאני עומד עכשיו בבית מול הקלסר העבה שבו מעל 600 דף, המכיל בתוכו תמצות וסיכום ששה חלקי ה'משנה ברורה', כולי הודיה לבורא העולם על הזכיה הגדולה שזכיתי, ועל אשר שלח לנו את המפעל הכביר 'דרשו' שבזכות דרבננו וסיועם המעשי זכיתי להגיע לכך.

אני חושב כעת, מוסיף הוא בלהט; למה העליה שבסוף מסלול ה'יהודיה' קשה מאד, ואילו העליה שבסוף מסלול ה'זויתן' - אינה קשה כל כך, למי שמכיר או יודע שניהם בסך הכל עליה של כ-80 מטר. אולם התשובה פשוטה, אינה דומה העליה שב'יהודיה' שהיא תלולה וחדה - לעליה שב'זויתן' המתונה ונוחה.

הנמשל ברור, חותם הוא השיחה. כשאתה עומד מול ששת חלקי המשנה ברורה, זה נראה לך הר גדול הדורש כוחות כבירים להצליח ללמוד ולסיים, אך כשאתה נכנס למסגרת של 'דף היומי' בהלכה, אתה הולך ומתקדם בעליה נוחה ומתונה, עמוד אחרי עמוד, דף אחרי דף בעקביות ונחישות, עד שזוכים בסייעתא דשמיא לכבוש את ההר הגדול הזה של ששת חלקי המשנה ברורה.

של ה'משנה ברורה' וכך כשאני בחיפה ישוב על מדרגות בית החולים - והחברותא בבית המדרש בברכפלד, למדנו ביחד דרך הטלפון את הלימוד היומי.

כמו"כ בימי הסגר בתקופת הקורונה, לא פסקנו מהקביעות היומית ומהקצב הרגיל, וכך כשאני ספון בחדר הלימוד שבבית צמוד לשפופרת הטלפון, ומצד שני החברותא בביתו, המשכנו בעקביות בעקשנות יהודית את חק לימודינו.

מה תוכל לציין כטיפ כנבחן וותיק?

בראש ובראשונה היא העקביות. לעולם אל תדחה את הלימוד ליום אחר (אפילו לא ליום קודם!), גם בימי בין הזמנים וחגים. וכן כמובן לשמור בכל הכח והמסירות נפש, לא לוותר ולא לדלג על שום מבחן. אישית, כאמור, אני רואה תועלת גדולה בסיכום העמוד היומי.

אחרי כל מבחן, לקחת את דף התשובות, ולעבור לראות האם ובמה טעינו, כך אנו יודעים למעשה את ההלכה כראוי, וכן בעצם משלימים את סיכום הלימוד החודשי היטב.

מה תרצה להעביר לחברים או למכרים שלך?

נראה לי שאין מה לומר, הציבור הגדול כבר הצטרף בהמוניו. אך גם למי שלא, אציע; אל תישאר מאחור! תעלו על הרכבת, ותיהנו

בהדרו מחלון החדר ואמר ברגש 'לא ישנתי אותו לילה אפילו רגע, אחד לא רציתי להחמיץ רגע אחד מרגעי הקסם של הלילה', מן הסתם מבין כבוד הרב, אה! אותה פרווה שמורי 'החפץ חיים' השיל מעל גופו, למעני האפיקורס שנפסל ללניה בין כתלי הישיבה - היא מחממת את ליבי עד עצם היום הזה".

לשליחת תגובות לכותב הסור הרה"ג רבי בנימין בירנצוויץ,
כתבו לו: 7622500@gmail.com

הלילה עסק בתורה וניצב דרוך לשמוע אם שנת האורח נוחה, לפנות בוקר כשגל של כפור ושלגים הסתער מחדש על ראדין, נחפז החפץ חיים' למיטת האורח השיל מעל גופו בדממה את פרוותו וכיסה בה בחרדת קודש את אורחו הנכבד.

סיפר מצמרמר!!!

ראש מועצת 'זכרון יעקב' סיים את סיפורו והרים את ראשו, דמעה קלה בצבצה בזווית עינו הוא השקיף רגע אל הים התיכון שנפרש

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצל בנימין

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק

הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח

בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ **מדוע ראוי ללבוש בגד ציצית מצמר?**
- ◆ **מדוע נוהגים בני אשכנז לעשות פסים שחורים בטלית?**
- ◆ **איזה בגד אסור ללבוש בשבת כשיוצאים לרשות הרבים?**

החומרים שמהם מייצרים את בגדי הציצית וחוטי הציצית

• לדעת השולחן ערוך, בגדים העשויים מפשתן, או מצמר כבשים, חייבים בציצית מדאורייתא, ואילו בגדים העשויים מצמר אחר, או מבדים שונים, חייבים בציצית רק מדרבנן. ולדעת הרמ"א, כל הבגדים חייבים בציצית מדאורייתא. וכתב המשנה ברורה, שראוי להעדיף קיום מצוה דאורייתא על פני מצוה מדרבנן, ולכן, לבני ספרד, ראוי לעשות את בגד הציצית מצמר. ואף בנוגע לבני אשכנז, כתב המשנה ברורה, שירא שמים יעשה את בגד הציצית מצמר, כדי שיתחייב במצוה מדאורייתא לכל הדעות. ברם, הגר"א נהג ללבוש 'טלית קטן' העשויה ממונים אחרים.

• בגד ציצית העשוי מצמר, ניתן לקשור בו חוטי ציצית העשויים מצמר בלבד; ובגד ציצית מפשתן, ניתן לקשור בו חוטי ציצית מפשתן בלבד. ובגד ציצית העשוי מחומר שאינו פשתן או צמר - ניתן לקשור בו חוטים העשויים מחומר זהה לבגד; וניתן לקשור בו גם חוטים מצמר, או מפשתן.

• אסור לקשור חוטי ציצית מצמר ומפשתן יחד בבגד אחד, וכן אסור לקשור חוטי פשתן בבגד צמר, או להיפך. ולמעשה, מחמת חששות שונים, אין לעשות בגד ציצית או חוטי ציצית מפשתן כלל.

• רצוי לעשות את בגדי הציצית מצבע לבן בלבד, ולקשור בהם חוטים לבנים; וכך מנהג כל ישראל בימינו. ומנהג בני אשכנז, להוסיף בשפת טלית הצמר פסים שחורים, הדומים לצבע התכלת.

מהלכות ה'כנפות' של בגד הציצית

• בגד שיש בו יותר מארבע כנפות - חייב בציצית, אך יש לקשור בו חוטי ציצית בארבע כנפות בלבד, ויש לקושרם בארבע הכנפות הרחוקות ביותר זו מזו.

• בגד שיש בו ארבע כנפות העשויות כעין זָוִית, וקיפלן, ותפרן באופן שכנפות הבגד מעוגלות - חייב בציצית; אך אם תפר את הקיפולים בתפירה מקצועית - יתכן שהבגד פטור מציצית.

• נאמר בתורה על מצנת ציצית: "גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אֶרְבַּע כְּנָפוֹת פְּסוּתָךְ", ודרשו חכמינו ז"ל: "תעשה - ולא מן העשוי", דהיינו שיש לקשור את חוטי הציצית בכנף הבגד, כאשר כבר ישנן בבגד ארבע כנפות, ולא שהבגד יעשה בן ארבע כנפות לאחר שהגדילים כבר עשויים.

• בגד שיש בו ארבע כנפות, וקיפולו ותפרוהו מכל עבריו - יש לקשור את חוטי הציצית בכנפות שנוצרו לאחר הקיפול, ולא במקום הכנפות שהיו טרם הקיפול.

• בגד אשר מחמת אורכו אינו ראוי ללבישה כמות שהוא, וניתן ללבושו רק כשהוא מקופל - נחלקו הפוסקים אם הוא חייב בציצית.

• בגד בן ארבע כנפות, שקשורים בו חוטי ציצית כהלכתם - הקושר בו חוטי ציצית נוספים במטרה לקיים בהם את המצוה, עובר על איסור 'בל תוסיף', וכל החוטים פסולים.

מהלכות בגד הציצית

• בגד העשוי כצורת 'טלית קטן' המצויה בימינו, אך בחלקו הוא סגור מן הצדדים כמו חלקו, ובחלקו הוא פתוח - אם הוא סגור לרוב אורכו, הריהו פטור מציצית; ואם הוא פתוח ברובו, חייב בציצית. ואם שני צידיו מחוברים זה לזה בקרסים שאינם כפופים, הנפתחים בקלות, או בכפתורים - אינו נחשב לסגור, וחייב בציצית.

• בגד הפטור מציצית שקשור בו חוטי ציצית, אסור לצאת עמו בשבת לרשות הרבים; אבל בבגד החייב בציצית, נחשבים חוטי הציצית כ'נז' לבגד, ומותר להוציאם לרשות הרבים.

ד"ש קטן מהגל האדיר ששוטף את עם ישראל...

כבר שנים שאני לומד מדי אחה"צ בביהמ"ד בית ישראל בשכונת עזרת תורה בירושלים שם מתקיים מוקד מבחן ד' מרכזי של דרשו. הלומדים הקבועים כבר רגילים לכך שמדי חודש מגיעים למקום